SI TANG MEUNG VA

လိဂ်;ၿနိုခၼ်ၼာပ်, မိူင်း'ဝ'

佤 邦 新 闻

佤邦新闻局主办

BANG KUM KHRAWM MEUNG VAX KAING YUH DAUX 2011 NUM

ပ႑တံ,ခွတ်,လိုတ်းၸွမ်,ရုမ်းမိူင်း'ဝ' လတ်,ၵိတ်းပၢင်ဂုမ်လုင် ခွတ်,ယွတ်,ဂၢခ်ငၢခ်းပိး 2011

25.2.2012 ~ 5.3.2012

BANG KUM KHRAWM MEUNG VAX KAING YUH DAUX 2011 NUM

Bang kum ting paoh Meung Vax son khrawm kaing yuh daux 2011 num jauh tix daux nyiex bang kum ting daux veng pang kham.

Hawt lox ah si kah tat daux vawng, bang kum khrawm Meung Vax kaing yuh daux 2011num sang jauh tix daux 2012num khix 2-25 ngaix hoek khix 3-5ngaix, yuh tix daux nyiex bang kum ting pui hun daux vengPang Kham.

Cao kaing ting daux vawng pa tawx riang cao kaing daux lien fux chux chi mee daux thuang caung woe daux ying. mee daux siien cao kaing daux thaux chi, khaw, chiux, shu chi daux chi, khaw, chix pa ot greem vawng in kix hoek plak piang laik daux bang kum uik.

Daux bang kum, cao kaing ting daux vawng Meung Vax, Pa ah lox prawng been Tax kuat Pang, pa yuh fux cong shu chi fux cu six Tax kuat Ngaox, fux cong shu chi Tax kuat Rang fux cong see ling Tax kuat Kloi, Tax kuat Run, pu cang daux pa yuh krax hoek hu mai plak praix Tax Cao Kawx Ang, pu cang daux chax cheung pu Tax kuat Chiiet, see fax woe shu chi Tax Sam Lu, pang kong thing cu raung Tax Li Cu Liiex, fux see ling daux kru naing 171 Tax WoeSiaox Yen, an kix ngawm pheen voe, cao kaing pa tawx riang daux vawng, cao kaing daux lhiux, thuang, siien cang, shu chi, chi cang, shu chi, daux lum pu cang an kix ngawm ka.

Bang kum caw tix mawh cong yang bang kong thing fux cu raung Tax Co Ta Fux cao bung .

Daux bang kum jauh tix mawh fux cong shu chi fux cu six Tax kuat Ngaox pa tawx lox ah si kah krai: nawh ah 2011num mawh num khaw tix bre khrawm kaing yuh tix num pati kawm uik,lien khawm mu, pui ku cau khawm uik, ot greem thung bung Tax kuat Pang, cao kaing si miang ting, hoik yuh kaing meix nyao, ka hoik pon riang rao miex nyao, ot daux ngaox lao ku cup kaing yuh, si mhie hawt lox pa tat plak piang daux 2011num khix 3-20 ngaix, khawm kaing yuh daux cup, pa tat daux vawng daux 2011num mawh in plak greem -

1. nhiiet hawt lox ah Tax kuat Pang son viex lox mhawm tom kaut son awm cau pui paox uik, viex lox mhawm sawn krax yiien yawg, daux vawng ka khaw tix koe pa tat son thie krax lai ling mai Asoyax, tawx riang rao son kaux cong yiien yawg hak tiex gawng ot.
2. sau riang son krax ot pa ti, thuang viex krax mhawm si du ka daux pa ti thuang, yuh tix mawh pa thung daih pak ngai ka pui hun.
3. sau riang son grum rhawm pa ti thuang, lien khawm pui ku cau,yuh tix mawh lox tix gum cum ti mu.
4. bre sawn krax ot pa yuh kaing ma. thie priex pon mau cai haok huan, thie riang rao mau shiao ka plak sum ma koi,kieh kawn pui kup sawm nyawm ot.
5. sau riang yuh krax gau son lhak haing ka lien khawm krax gau sawn kieh kix tawng lox chix naing. yuh tix mawh lien pa cong ang chix goeh tix cup.
6. sau riang mai krax pa tat daux vawng mai Asoyax, yuh krax mhawm tau yuh krax yiien yawg mai paox tawm rheeng son nyawm ot kawn pui haok huan hak tiex.
7. sau riang son grum rhawm grum rhi pati, lien khawm kawn pui daux hak tiex khawm mu.
8. kieh kawn pui si du awm paox, lai grum rhawm teem gaw ka paox, grum rhawm mai khaw tix grum mai ku plak, yuh riang tau ang ah lox laux yuh son cau pui tau,ang yuh kaing ang khaw son muih rhawm cau pui mai paox.
9. thie krax muih rhawm lien kiex pui hun mai paox, yuh tix mawh nyiex ti lhang prang ti mu, ih rhawm rhi si mau paox, tawx riang son haok huan kaux cong Meung Vax.
10. sau riang priex cox krax laux ,si pauk, num ngu riang, mhong lox yaox riang, tiien seex, cak tawx lox yuh pa shiao lien khawm pa shiao kawn pui kup.
11. pa giex mu nhang greem vawng, khaw nhiet sawn son krax haok huan pa sang yuh Na lawt, yuh krax doh, ngu doh, rawm doh, krawm mau yuh dee teei rawm, son cox krax cut kawn pui Pang Kham ka rawm.
12. pa giex mau greem vawng khawem daux hak tiex bre sau riang ka plak mau, tieh pa shiao, thie pa pon yuh mau shiao lien son krax ot kup.
13. thie krax sah sawn son gau lig lai phing nyia, thie riang khix sara mai krax ot, kieh viex rhawm daux lai gau, phauk gau pa koe lig lai phinyia tawm nhie,son pa plut kaing Meung Vax.
14. thie riang plak gau sawn, pai saux jhak ngia, son brax kua kawn pui tawx riang ka kaing yuh lum Kam pha pa tawx krax teem gaw.
15. thie krax kaut sawn kuat song bun dai kieh kix laik daux been, koe bawg yam paoh bang kum son kuat song bun dai bawg ra.
16. nhiet hawt lox daux vawng son prah pa cong, thie lien son thie beeih glawm kawn rai pau sin, caung kong pu jauh yuh daux num ka tawx plak piang jhak lih yuh plak greem kah.
17. nhiet sawn lox ah Tax kuat Pang son pluat tik pa yoek pa awp an kix uik, yuh krax ngaox lao son krax kaux cong prawng si dawng si du, thie riang plak sawn son krax laux thie krax laux.
18. thie krax ngaox lao son gau sawn kieh kawn pui nyawm rhawm nyawm rhi, viex krax lhat graung mawh riang rao, yuh mawh rhawm tix mu, tawx riang son haok huan Meung Vax.
19. sah sawn son li laik cau pui, tang ih rhawm rhi to cao ka ang pon thux
20. thie riang rao yuh krax hoek hu si tah si toe krax mhawm mai pa ot praok vheng, tawx riang greem yuh son yiien yawg haok huan tau.

(Si toe plah 3)

(kaoh khaing plah 2)

Tax kuat ngaox ka kawn ah pa viex been lien kawn pui ku cau khawm uik bre sau riang yuh krax grum rhawm praok Tax kuat Pang si miang ting, sau riang daux kaing yuh gau sawn tix, tawx riang son mhi mhak lhak sawng Meung Vax .

Tax kuat Ngaox, ka si mhie ku cup bre sawn krawm kaing yuh daux 2011 num tawm mhawm, nawh ah jauh khaix cu cha hak tiex Ko Kang 8.8 ngaix, ex ang lai sax yaox tix grum tau. Ot daux khrawm kaing yuh bawg in, bre yuh krax toe lox ah si kah krai mai paox, gau sawn tix tau yuh tix haok huan tau ku plak.

Son sang kieh pui laik daux bang kum ku kaux si dawng ka pa tat son bang kum bawg in, Tax CoTa Fux kawn phat ah uik.

daux bang kum, cao kaing ting pa ah lox prawng been Tax kuat Pang ka kawn tawx lox ah si kah si diex, nawh ah nin: in si ngaix cao kaing cao kham daux nyiex daux ma,daux lien pa ot greem vawng hoik grum dee in uik, khee ang cao kaing daux vawng koe bawg gam lih gaik nghiiet krax ot kaing guh pex plak greem, ot daux khrawm kaing yuh bawg in, sang bre tix nghiet kaing yuh, lox si mhie pex kah daux vawng ku plak, luan khaing an, si mhie pex thung daix kawn rai peu sin, lien ex kix tawm mhawm, sang kaux cong haok huan mawh beeh glawm pex ku kaux.

Tax kuat Kloi fux cong see ling ah nin daux lox krai,bang kum yuh bawg in, mawh pa daing nhie pui daux tix bawg, si mhie pex lai gau sawn mai paox, yuh khrawm kaing yuh lox sang ah tawm mhawm.

Tax kuat Rang ah nin daux lox krai, daing gaux rhawm ka grum tau tin si ngaix, bang kum bawg in daing si ghee, nhie pui laik daux, si mhie pex bre gau sawn mai paox, tax kuat Rang ka ah, Meung Vax si voe ngai mawh beeh glawm pex, si mhie pex sau riang sawg krax mhawm son sang haok huan krax ot kawn rai peu sin.

Ta kuat Run ka tawx lox si diex yam an, nawh ah: ot daux been yiien yawg 23 num phao, in mawh bang kum nhie cao kaing grum daux tix bawg, si mhie sau riang mai paox, lai gau sawn tau, ka si mhie bang kum bawg in mhawm si dauh kaing sidaing praok. Pa laik daux bang kum ku kaux priex kaux hak mhawm glang ot daux pang kham, rien rhawm khawm lawng krax laux. ■

DEE YUH KAING 'RONG LING' HU JHAK DEE SANG SUM KHAOX YANG YIT/MEX DAUX CHI NA VI

Grawng paoh dee yuh kaing ceu pui Rong Ling kaing yuh Na Vi

Si tang tawx Nam Teek

2012 num,khix 2.15 ngaix pa bung kaing daux yuh kaing ceu pui Rong Ling mai cao kaing Nam Teek hu tau daux chi Na Vi, mai khrawm pui haoh pui hun yuh bang kum son sang sum khaox yang yeet, mex an kix ku plak.

Ot daux krax hu chi Na Vhi, kix jauh hoek jhak dee cox krax ka gawng Mong Lien. Ling lawng krax, gaik jhak kaing krax haok huan pa sum khawm krax laux pa yuh. Khawm nyiex sum daux tap plak greem.

Plak bo ngaix an, chi Na Vhi yuh klieh lin son riep hoek toek bleeh cao bung kaing daux yuh kaing haok huan Rong Ling mai cao kaing Nam Teek.

2012 num khix 2-16 ngaix, yuh bang kum mai lien khrawm pui haoh pui hun pa ot kuing sa siang dee ot nyiex gau lai lien Ma hang. Cao kaing pa hoek yam, Lhiux cang Pao Ai Rong, ceung woe Pao ngox Shiu, fux Lhiux cang Pao lok tai, fux shu ci daux lum Nam teek Cao Ang Cai, chi cang Na Vhi Cheung Ni Saw, shu ci Li Sam Rai, cawx cang chux fux chux cang daux kru naing loe lao chiax. Cao kaing daux tap, daux chi Na Vhi, pui haoh pui hun hoek laik yam an.

Bang kum mawh chi cang Na Vhi Cheung Ni Saw cao bung. Jauh chi cang Na Vhi Cheung Ni Saw pa phat ah lox krai lhiux cang Pao Ai Rong.

Ot daux lox krai Pao Ai Rong lhiux cang, nawh tawx krax kaud rhawm si mhie ka pa laik daux bang kum ku kaux, sau riang gau pa tat Meung Vax son kaux cong, yuh tix tawng lox ah plak piang, ot yam yuh kaing haok huan, ang pon tix kit khaox pak, priex taoh rawm mhawm. Lien khawm pui hak tiex, cao kaing khawm pui hun, yuh krax muih rhawm mai paox, yuh krax ot mhawm, bre thiep thie ka pa tot pa yoek pa awp. Pui coh, pui briex an kix.

Shu cid aux Na Vhi, Li Sam Rai ka krai lox daux bang kum, nawh ah: pui ku kaux bre yuh ex grum rhawm praok Vheng Tax kuad Pang si miang ting ex kix, yuh tix tawng lox ah si kah tat, yuh dee ot yien yawg, sau riang son kaing haok huan.

Fux shu ci daux lum Nam Teek Cao Ang Cai ka krai lox, nawh ah: pui ku kaux bre yuh tawng lox ah lhiux cang Pao Ai Rong, cai kaing daux nyiex daux ma mawh cao bung cao thung, krax ot krax dah, gawng ot plak nhie chix tix sum khaox yang yeet, mex in kix, khaix ra loe num sax, chix tix thai lox krax ot grawng koe, lai teem gaw, grum rhawm mai paox, yuh kaing haok huan tau.

Ceung woe ka daux tap plak greem Pao ngox Shiu ka krai lox yam an, nawh ah, lien khawm pui hun, lai grum rhawm grum rhi mai paox, yuh tix mawh nyiex tix lhang prang tix mu, cao kaing pui hun yuh tix tawng lox tat plak piang, nghiiet lox plak piang cao kaing tix, yuh pon hoik beeih glawm pa tawx cao kaing plak piang ka tix khawm mu.■

KRAX NAP NIIEP GRAWNG GLIP NGAI GRAI LOX TAX {PRAWNG) {FUX CEUNG WOE DAUX KRU NAING 171)

Krax nap niiep grawng glip ngai grai lox Tax (Prawng) (fux caung woe daux kru naing 171). yuh tix daux Ying Phang.

Ot daux 2012 num khix 2-3ngaix plak bo dim taix plak, pa yuh fux caung woe daux kru na-ing 171 Tax (Prawng) khee pon saux nhu,ang lai pon tix pai, nawh tawm glip ngai grai lox khaing piang hak tiex daux nam cam hak tiex nang pu, chu nawh rhok sip rhok num.

Khaix hoik lheet kix riang nawh deeh hoek hak tiex Ying Phang, ot daux 2012 num khix 2-12ngaix, daux vawng Meung Vax tawm yuh krax nap niiep ka grawng glip ngai grai lox nawh daux nyiex kix Ying Phang.

Cao kaing cao kham pa hoek yam an koe kix, pa ah lox prawng been daux vawng Tax kuat Ngaox,fux cong shi chi Tax kuat Rang,fux cong see ling Tax kuat Kloi, Tax kuat Run. pu cang daux cup pa riep nyu si nie Tax Cao Kawx Ang, pang kong thing cu raung Tax Li Cu Liiex, fux pu cang daux nong yiiex pu Tax Pawm Ting, fux cong chang mox cang Tax Nyi Lo, Tax AiCum, fux pu cang daux caung kong pu Tax Sut, Tax Nyi Caw, fux pu cang daux ciien saux pu Tax Awng, cao kaing in kix, cao ka-ing daux lien, cao kaing daux hak tiex ku dauh, koe pui kaing yiieh haoh hoek yam an.

Ot yam an pa viex buan son son kru naing vax, pa saw grawng naing pa viex son kru naing 171 an kix lai nap lox, kix ngaox lao krax kaing pa hoik yuh Tax (Prawng), mai yiiem doe ka son glip ngai grai lox nawh.

Tax (Prawng) keh daux 1946 num daux hak tiex kawn mau(Ying Phang) greem veng Meung Mau, daux chu nawh hoik mawh yuh been, tax (Prawng) jauh yuh lien daux 1972 num, mai laig daux pati, nawh hoik yuh phaix cang, hoik yuh liien chee tao yiien, yuh fux ying cang, fux lhiux cang, fux see cang, see cang. 1996 num, kru naing 420 dee laik mai bang naing 171nawh tawm yuh fux see ling. 2002 num loh tix yuh fux caung woe hoek tawm glip ngai grai lox. Nawh hoik tawx riang rao son haok huan meung vax miex ding.

Tax (Prawng) mawh pa muih hak tiex nyiex ma tix tix kaux, mawh kawn laoh kawn lhie son pui meung vax, mawh pa khaw ex tix gau mai krax glip ngai grai lox nawh hoik mawh krax laux krax leeing son meung vax, son sang nhiiet sau riang son kaing pa yuh Tax (Prawng), ex khaw viex khrup rhawm mawh riang rao, sau riang son kaing ang nyang hoik yuh, kieh hak tiex meung vax nhie haok huan, Tax (Prawng) ot daux rhawm kawn pui ling chu.■

CAO KAING DAUX BANG NAING PLAK GREEM YUH KRAX KUM NGAWM MAI PAOX.

Cao kaing daux bang naing plak greem yuh krax kum ngawm mai paox.

Cao kaing daux bang na-ing plak greem yuh krax kum ngawm mai paox, dee ot lum yuh kaing kix daux veng Pang Kham. Fux see ling daux kix tax Woe Siox Yiung, chang mox cang Shiao Ciien saux, fux cang mox cang Li Veung khawm cao kaing plak greem (50) kaux laik yam an.

Bang kum mawh fux cang mox cang Li Veung cao bung. Ot daux bang kum, Li Veung phat ah lox lai pa sang tawx daux bang naing kix ka plak piang son sang cox daux nyiex ma, krax laux, krax kaux cong, grawng laih lai an kix.

Tax Cang Huax cing lix phat ah lox lai pa tawx plak piang ka daux bang naing kix.

Khaix an kawn koe pa krai kix mhong ka plak lox vax. Daux bang kum Li Veung fux cang mox cang kawn viex kix gau grawng sang cox ka hak tiex Nang Pu, si mhie cao kaing ku kaux, sau riang rao, viex kawn rai peu sin yuh kaing, son haok huan hak tiex dee ot.■

CAO KAING MEUNG PAWK PLUAT KRAX PHAUK GAU CAO KAING CAO KHAM PLAK GREEM

Krax phauk gau pa yuh cao kaing Meung pawk jauh pon tix si dauh kaing si daing praok.

Son sang kieh cao kaing daux tix thie krax grum lhaik krax haing, kiex kaing daux cup koe krax haok huan, kieh cao kaing cao kham ku kaux tawng yung krax tat been viex pa ti Meung Vax ku plak. Veng Meung Pawk ot daux 2012 num khix 2-1 ngaix, paoh krax phauk gau ka cao kaing plak greem tix mee daux chiux haok plak piang koe (140)kaux pa hoek lai daux phauk gau. Kaoh khaix sau riang ka krax phauk gau pa yuh daux(21) ngaix bawg yam, hoik pon tix koe krax haok huan ku plak, ot daux 2012num khix 2-22 ngaix, krax phauk gau kix pon tix si dauh kaing si daing praok, pluat krax pa gau daux pak Sien Ceung fux.

Ot daux krax phauk gau pa yuh kix bawg in, luan khaing gau krax pa khaw lien an kix tix gau, kix ka kawn yuh krax gau sawn son <<krax grum rhawm mawh pa ting son haok huan been yiien yawg>><<krax sawn son cao kaing>> <<beeh glawm pati pa yuh been>> << krax gau cong Meung Vax>> << krax tat son pa yoek pa awp>> << son krax laux>> << kraung naing>> lai pa ploi daux vawng an kix uik (18) ceu.

Lhiux cang daux kru naing, Sien Cang daux veng Meung Pawk Li Ai Shu, chang wu fux Sien cang Li Ai Sang, cu si son kuad song Meung Pawk Tax Cao Haw Ming, fux shu ci Cao Lao Cang an kix hoek laig yam pluat kix krax gau sawn mai tawx lox si diex.

Krax pluat kix grawng phauk gau caw tix mawh pang kong see cu reung Li Ai Jhuing cao bung mai kai lao grawng krax phauk gau yuh kix uik. Pa viex son pa gau an kix Thien Sam Rong ka baox thie tix kai lao.

Chang wu fux sien cang Li Ai Sang ot yam krai lox ah nin: tawx cao kaing cao kham yuh krax phauk gau bawg in, mawh son sang kieh cao kaing daux Meung Pawk ku plak thie rhawm lhak, kaoh khaix yuh krax phauk gau bawg in, pui ku kaux ka hoik thie pa tawng grawng grawng pa chix, khaix in sax, nhie si mhie cao kaing ku kaux nhie laik ka daux krax phauk gau pa yuh nan, tawm gau tix, to cao tawm chix thie krax lhak, krax tawng, tawm pony uh kaing tix haok huan.

Daux lox krai Tax Li Ai Shu sien cang nawh ah nin:

1. mawh cao kaing tix kaux, khaw kaut son kawn pui plak nhie, kaut son sang kieh tix kawn pui kup sawm nyawm ot. Viex rhawm rhi yuh kaing son kawn pui, viex kawn rai peu sin hu krax haok huan.
2. yuh krax haok huan mai plak praix, sang haok huan Meung Vax du ex cao kaing in kix ang doh kup, khawm tix sawk pa koe nhum mau plak praix hoek tix tawx riang rao son haok huan mhawm krax ot. Viex been mhawm son plak praix pa hoek tix sau nhum, kieh kix pon mau, Meung Vax haok huan.
3. Grang pa yoek pa awp, pa yoek pa awp(phen)in kix mawh pa laux kawn pui piang meung ka uik, pa koeng pui ka, mawh pa kieh hak tiex nyiex ma ang mhawm, pa viex krax hot pa laux kawn pui ka, ex ku kaux caw sau riang son thiep thie ka pa yoek pa awp, yuh riang si jheeng, ang kieh cu ca ku dauh, sau riang son krax pa tik Meung Vax pa yoek pa awp,
4. Thie krax grum rhawm, grum rhawm grum rhi mawh pa ting son kaux cong haok huan Meung Vax, ex khaw sau riang son grum rhawm mai paox ku plak, lien khawm kawn rai peu sin, mai pa ot praok veng ku cup ku dauh, mai paox grawm ku plak, thie krax lox ah sikah krai, lai ling ing tiang mai paox. Grum rhawm mai mai chix tix grum rhawm khawm mu, yuh riang mai paox, ang ex lhat ka pa dix, hak tiex nyiex ma tawm chix kaux cong haok huan.

Cu si kuad song Meung Pawk Tax cao Haw Ming ka tawx lox si diex, nawh ah: koe cao kaing tix blah ang rhawm gau ka cao tix, ang viex rhawm daux kaing yuh. Kaoh khaix yuh krax gau sawn, krax lhak haing hoik thie tix, si mhie pui ku kaux nhie sau riang khaix in, viex kra pa tawng daux gau sawn laik daux kaing yuh. Daux vawng hoik kieh Meung Pawk mawh dee yuh krax haok huan daux bawg phuan pa tat phuan num tix bawg, in hoik mawh bawg yam krax mhawm son ex, ex khaw sau riang tau, yuh tawm pon hoik beeh glawm pa tawx plak paing ka, ex ka yung yi, ot greem thung bung pati rob rom, krax thung bung cao kaing daux Meung Pawk, ot krax thung bung Sien cang Li Ai Shu, ex khaw pon hoik beeh glawm ku plak, pon riang rao daux kaing yuh.■

ပၢ,တီ,ၶွတ်,လိူတ်;ၾွမ်.ႁူမ်; မိူင်း'ဝ' U.W.S.A ထတ်းၵျိတ်းပၢင်ၵုမ်လူင် ၶွတ်,ယွတ်,ၵၢၼ်ငၢၼ်းပီး 2011. (25.2.–5.3.2012)

ပၢ,တီ,ၶွတ်,လိူတ်;ၾွမ်.ႁူမ်;မိူင်း'ဝ' ထတ်ၵျိတ်းပၢင်ၵုမ်လူင် ၶွတ်,ယွတ်,ၵၢၼ်ငၢၼ်း ၶၼ်ႈမိူင်း'ဝ'ပတ်.ပိုၼ်. ပီး 2011။

ၵိင်ၶၼ်ႇဝ်ၶေႃးတိပ်းတတ်းၶၼ်ႈဝဵ်ႈငၶၢၼ်း ပၢ,တီ,ၶွတ်,လိူတ်;ၾွမ်.ႁူမ်;မိူင်း'ဝ' ထတ်းၵျိတ်း ပၢင်ၵုမ် ၶွတ်,ယွတ်;ၵၢၼ်ငၢၼ်း ပီး 2011 တေႃ,ဝၼ်းထိ(25.2.2012-5.3.2012)ဝၼ်း ၵၼ်ထတ်းၵျိတ်းတီႈၶၼ်ႈ ႁွင်ႈပၢင်ၵုမ်လူင်ႁူၼ်းမိူင်း ဝီင်းပၢင်သၢင်းၶၼ်ၶၼ်.ယဝ်ႉ။

တေႃ,ၵဝ်ႁူၼ်းလူင်ၶၼ်ႈဝဵ်ႈငၶၢၼ်းမိူင်း'ဝ' တၢင်းသိင်; လူင်းထိုင်ထၶၼ်.ပႃးတုံ;ႁူးသၢင်.သၢင်. တေႃ,ၵဝ်ထၶၼ်.ၾူးႁွၶၼ်းၶၼ်ႈလေႃးတွၶၼ်း။ လေႃးဝိင်း ၼိဂ်.တွၶၼ်း။ လေႃးဝိင်းႁူးတီးတီး။ ထၶၼ်.ၾူးႁွၶၼ်း ၶၼ်ႈတပ်.ႁွင်ႁူးၵၶၼ်ၵၶၼ်။ တေႃ,ၵဝ်ထၶၼ်.ၾူး ထူးလၢင်.ၼိူၶၼ်းၶၼ်ႇဝ်ႁူးတီးတီး။ ထႃးၶႁွင်းၵၢၼ် ႁူးၵၶၼ်ၵၶၼ်ၶဝ် မႃးၶဝ်းပႃးၶၼ်ႈပၢင်ၵုမ်ၶၼ်.ယဝ်ႉ။

ႁူဝ်ပဝ်းလူင်ပၢ,တီ,ၶွတ်,လိူတ်;ၾွမ်.ႁူမ်; မိူင်း'ဝ'လေႃး ၾူးပွင်ၵၢၼ်တပ်.သိုၵ်းၶွတ်,လိူတ်;ၾွမ်. ႁူမ်;မိူင်း'ဝ' ထဝ်းသိုၵ်းလူင် တပၢင်း။ ၵိမ်ႁူဝ်ပဝ်; ပၢ,တီ,ၶွတ်,လိူတ်;ၾွမ်.ႁူမ်;မိူင်း'ဝ' သိဝ်းမိၶၼ်.လိင်. ၵိမ်ႁူဝ်ပဝ်းလေႃးၾူးၶမ်းၶၼ်ႈတရၢင်းၵိမ်ၾူးပွင်ၵၢၼ် တပ်.သိုၵ်းၶွတ်,လိူတ်;ၾွမ်.ႁူမ်;မိူင်း'ဝ'ထဝ်းသိုၵ်းလူင် ထဝ်းထူင်းတင်း။ ထဝ်းသိုၵ်းလူင်တရွၶၼ်း။ ၾူးႁွၶၼ်း ႁွင်းၵၢၼ်ၼေႃ,ၵဝ်းသိုဝ်,ၶႁွၵ်းမိူင်း ထဝ်းၶရေ,ၵၢင်း။ ၾူးႁွၶၼ်းႁွင်းၵၢၼ် ၼၶၼ်.တ,ၸိုၶၼ်းတွင်းမိူင်း'ဝ' ပဝ်းယူဝ်.လိင်.၊ ၾူးႁွၶၼ်းႁွင်းၵၢၼ်ၼေႃ,ႁူမ်းလူမ်; သၢမ်လုး။ ၾူးမႃႇလူင်ၶၼ်ႈလုမ်းဝဵ်ႈငၶၢၼ်းလိူးထူးလေႃ၊ ၵိမ်ၾူးပွင်ၵၢၼ်သိုၵ်း ၶၼ်ႈတွၶၼ်းလိၶၼ်သိုၵ်းပွတ်း ထၢၼ်း171 ႁူၺ်.သိဝ်းယိၶၼ်. ၶဝ်ထဝ်းပိၶၼ်ၾူး ၶၼ်င;လိုင်းၶၼ်ႈပၢင်ၵုမ်ၶၼ်ၶၼ်.။

ၾူးမီးထၶၼ်.ၶၼ်ႈဝဵ်ႈငၶၢၼ်းၶဝ်၊ ထၶၼ်.ၾူး ႁွၶၼ်းၶၼ်ႈတပ်.ႁွင်၊ ၾူးႁွၶၼ်းလွမ်းလေႃးတွၶၼ်းလေႃးဝိင်း ၾူးၶမ်းၶၼ်ႈလေႃးတွၶၼ်း။ လေႃးဝိင်းၶဝ်လေႃးၾူးႁွၶၼ်း ႁူးထႃ,ၶႁွင်;ၵၢၼ်ႁူးတီးတီးၶဝ် ၵဝ်တီးၶၼ်င; ၶၼ်ႇဝ်ၼိင်, ၾူးၶၼ်င;လိုင်းၶၼ်ၶၼ်.ယဝ်ႉ။

ၵိမ်ၾူးမႃႇၶၼ်ႈလုမ်းဝဵ်ႈငၶၢၼ်း ထူဝ်းတႃၾူ ပိၶၼ်ၾူးၶဝ်.ပၢင်ၶၼ်ႈပၢင်ၵုမ်ၶၼ်ၶၼ်.

ၵွ ၶၼ်တၢင်းသု တ်း... ၵိမ်ႁူ ဝ်ပ ဝ်; သိဝ်းမိၶၼ်.လိင်. တေႃ,ပိုတ်,ၾူၺ်,ပၢင်ၵုမ်လေႃးမွၼ်. လၢတ်းၶေႃးႁွမ်း...ၶၼ်ႈပီး 2011 ၶၼ်.ပၢ,တီ,ၶွတ်, လိူတ်;ၾွမ်.ႁူမ်;မိူင်း'ဝ' ပတ်.ပိုၶၼ်. ၶွတ်,ယွတ်, ၵၢၼ်ငၢၼ်းၵၶၼ်ၵျိတ်း;ၾု,ၶၼ်ႈပီး 2011ၶၶၼ်.၊ ၾူးၶဝ်းပၢ,တီ,တၢင်းသိင်း၊ ၶၼ်ႈတပ်.သိုၵ်းႁူးၵၶၼ် ၵၶၼ်၊ ႁူၶၼ်းႁူးလၢဝ်းၼိူဝ်း ၵၶၼ်ယူ,ႁူမ်းလွမ်း ၵၶၼ်ၶၼ်ႈမိူင်း'ဝ'တၢင်းသိင်; ၵဝ်းၶႃးယူ,ပႃးတုံ;ၶေႃး ၶဝ်.ၼိင်ႁူဝ်ပဝ်းလူင်တပၢင်းလေႃး ႁူၶၼ်းလူင်ဝဵ်ႈငၶၢၼ်း မိူင်း'ဝ'ၶဝ်ႁူးသၢင်.သၢင်. ၵွၶၼ်ႁူဝ်ၶမ်းၶေႃးၶၶၼ် သေ ၵၢၼ်ရေ,သၢင်းမိူင်း'ဝ' ႁူးၼႆႇ,ၼႆႇ,ၶၶၼ် မီးလူင်းၼိုၶၼ်းယွံ,တူဝ်းတွၶၼ်းမႃး ၵမ်းၾူင်းယူ,။ ယူ,တီး မူ,လုမ်းထႃ,ၶ ႁူးတီးတီးၶဝ်မႃးတၢင်.လဝ်း ၶေလံႇငၢၼ်း တီးၼွံမၶၼ်းယဝ်.ၵေႃး မုင်းမွင်းၶွႆႈ ထႃ,ၶႁူးတီးတီးၵုဝ်းၶဝ် ၼိၶၼ်းလိဝ်းၵျိၶၼ်းၶၼ်ႇဝ် ၶေႃးတိပ်းတတ်းဝဵ်ႈငၶၢၼ်းၶဝ် ၶၼ်ႈပီး(2011.3. 20)ဝၶၼ်းၶၶၼ်.လေႃး ပႃးတၢင်း လွၵ်ႈပိူင်ၶေႃးတမ်း ဝၢင်းၵၢၼ်ငၢၼ်း ၵၶၼ်ၶၼ်ႈဝဵ်ႈငၶၢၼ်းၶဝ်တိပ်းတတ်း ၶၼ်ႈပီး 2011 ၶၶၼ်. မီးၶၼ်င.ပႃးတုံၶၼ်.–

1။ လိဝ်းၵျိၶၼ်းၶၼ်ႇဝ်ၶေႃးႁွမ်း ႁူဝ်ပဝ်းလူင် တပၢင်း။ ႁူးလၢဝ်းၼိူဝ်း မီးသုၶၼ်လံႇသုၶၼ်.ပိၶၼ် မိူၶၼ်ၵၶၼ်၊ ၵဝ်လူင်းလိ မႃးၵုဝ်.ၵုဝ်း လူင်းမႄး ယိၶၼ်၊ ၶွႆႈသွံ,ၵိူင်းလူင်းၼိုၶၼ်းလူင်း လွမ်းလူင်ပွင်လိုင်း မိူင်းႁူမ်းတုမ်၊ ၵိတ်းၶေႃႇ,ပႃးလူင်းမႄးယိၶၼ် ၶွႆႈမၶၼ်း ၵိုမ်းယိုၶၼ်းယၢဝ်းလေႃး မီးလူင်းၶိမ်သဝ်းၶၼ်ႈမိူင်းၵုဝ်။

2။ ၾူမ်.ထိမ် လူင်းၵၢၼ်ငၢၼ်းပၢ,တီ,၊ ၵၢၼ်ၶၼ်ႈမူ,လုမ်၊ ၾူးၶဝ်ပၢ,တီတၢင်းသိင်း မီးသုၶၼ်. လံႇသုၶၼ်ပိၶၼ်ၾိင်းပိင်း၊ တွဝ်ထဝ်းၵဝ်,တေႃလံႇ; ပိၶၼ်ၵွၶၼ်ႁူဝ် ၵျိတ်းၶေႃးၵွၶၼ်တၢင်း(စံပျ)၊ ၵွၶၼ် ၵျိတ်းၵၢၼ်မီးၾွၶၼ်းလိတ,ႁူၶၼ်းတၢင်းၶၼ်မ်။

3။ ထိမ်ၵိုင်းလူင်းၾွမ်.ႁူမ်;ၶၼ်ႈပၢ,တီ,၊ ၶၼ်ႈမူ,လုမ်၊ ၶၼ်ႈတပ်.သိုၵ်၊ ၶၼ်ႈႁူၶၼ်းမိူင်းႁူး လၢဝ်းၼိူဝ်းတၢင်းသိင်း။

4။ ၾူမ်.ထိမ် လူင်းပႅးၼုၵ်.သွမ်းႁူးလူင်း၊ ၼုၵ်းသွမ်းမၵ်းၶဝ်းတဝ်းၶမ်.၊ ၾူမ်.ထိမ်လူင်းၸိုၶၼ်း ၶဝ်၊ သွံ,ၵိူင်းၸိုၶၼ်းတွင်းၶၼ်ႈၵၢၼ်ၼုၵ်.သွမ်၊ ၵျိတ်း ၶွႆႈပေႃးမေႃးႁူၶၼ်းမိူင်းၶဝ် ပေႃးၵိၶၼ်ပေႃးယမ်.။

5။ ၾူမ်.ထိမ်လူင်းႁွတၢင်းမေႃ ပႅးၵၢၼ် သိုၵ်း၊ သွၶၼ်ႁွၵၢၼ်ပူၵ်းပွင်ၶၼ်ႈၵၢၼ်သိုၵ်။

6။ ပၶၼ်ၵိုင်းၶၼ်ႇဝ်ၶေႃးတိပ်းတတ်းဝဵ်ႈငၶၢၼ်း ၵေႃ,သၢင်းလူင်းမႄးယိၶၼ် လွမ်းလူင်ပွင်လိုင်း၊ ၶွႆႈထိင်းသိမ်းလူင်းမႄးယိၶၼ် ယိုၶၼ်းယၢဝ်းၶၼ်ၵိုင်။

7။ သွံ,ၵိူင်းလူင်းၾွမ်.ႁူမ်; ၶၼ်ႈပၢ,တီ,၊ ၶၼ်ႈမူ, လုမ်။ သိုၵ်းႁၢၶၼ်လေႃးပေႃးမေႃးႁူၶၼ်းမိူင်းႁူးလၢဝ်း ၼိူဝ်းမိူင်း'ဝ'။

8။ ႁူၶၼ်းႁူးလၢဝ်းၼိူဝ်း လူဝ်,မီးသုၶၼ်,လံႇ သုၶၼ်ပိၶၼ်မိူၶၼ်ၵၶၼ်။ ၶွႆႈၾွမ်.ႁူမ်;ၵၢၼ်ပိၶၼ်ၵၶၼ် ၶၼိင်းၵၢၼ်လိဝ်၊ လူဝ်,ၶဝ်းပႃးလွံႇထိမ်ၶၼ်ႇဝ်ၵၢၼ် ငၢၼ်းႁူးၼႆႇ,ၼႆႇ,၊ ယႃ,လိၵ်းၼေႃ တွၶၼ်းလိၶၼ် တီးယူ,၊ ယႃးလိၵ်းၼေႃးလိုဝ်.ၼိူဝ်းႁူၶၼ်း။

9။ သွံ,ၵိူင်းလူင်းၵိတ်းၶေႃ,ပႃးလူင်းယူ,သဝ်း ပေႃးမေႃးႁူၶၼ်းမိူင်း'ဝ' ၶွႆႈၵတ်းယိၶၼ်ၶိမ်သဝ်း၊ ၶွႆႈယူ,မိုၶၼ်ၵိုၶၼ်းလင်လိဝ်သေ ၵွၶၼ်ၵၶၼ်ၵျိတ်း ၵၢၼ်ၼိုၶၼ်းယွံ။

10။ ၾူမ်.ထိမ်လူင်းမူၶၼ်.မေႃးသိၶၼ်းတႃးသႃႇ တၢင်း၊ မူၶၼ်.မေႃးၶူဝ်၊ လူင်းၼႆႇးၼႆႇ၊ လူင်းႁွင်း ပွံ,သိင်၊ လူင်းပႅးတိတ်းတေႃ,ၵဝ်းသိုဝ်,ၾူမ်.ထိမ် လူင်းတိတ်းတေႃ,သိုဝ်သၢၶၼ် ၶၼ်ႈပႅးလၢၵ်း၊ ၶွႆႈၾူင်းပွင်, လွမ်းလေႃးတွၶၼ်း၊ လေႃးဝိင်းႁူးတီးတီး။

11။ ႁွင်းၵၢၼ်ၼႆႇ,ၼၶၼ်.တ,ၸိုၶၼ်းတွင်းမိူင်း'ဝ' ၶွႆႈၶဝ်.ၼိင်ၵျိတ်း လူင်းၶေႃ,သၢင်းဝိင်းၶႁွလွတ်.ၶၶၼ်. ၶွႆႈၶေႃးၶမ်.ၶေႃးတူဝ်၊ တူၺ်းၶဝ်.ၼိင် လူင်းၶမ်. လွံ.တိုဝ်း၊ လူင်းၼႆႇးၼႆႇ.လွံ.တိုဝ်း ၶွႆႈတိမ်ထူၶၼ်း၊ လူင်းၶမ်.လွံ.တိုဝ်း ၶၼ်ႈဝိင်းပၢင်သၢင်းၶၶၼ်.ၵေႃး ၶွႆႈၶဝ်.ၼိင်ၵျိတ်းပၶၼ်ၶွႆႈပေႃး ၵုမ်းထူၶၼ်းဝိင်းပေႃး။

12။ ႁွင်းၵၢၼ်ၼႆႇ၊ ၼၶၼ်.တ,ၸိုၶၼ်းတွင်း မိူင်း'ဝ'လေႃး ထႃ,ၶၼႆႇ,ၸိုၶၼ်းတွင်း လွမ်းလေႃး တွၶၼ်းလေႃးဝိင်းၶဝ် ၾူမ်.ထိမ်လူင်းၵျုၸိုၶၼ်းၶဝ်ၶၼ်ႈ မိူင်း၊ လူင်းလွံ.ထႃ,ၸိုၶၼ်းတွင်းၶၶၼ်. ၶွႆႈထုၵ်, မိၶၼ်းလွမ်း လွၵ်းပိူင်မၶၼ်းလိလေႃး တူၺ်းထိုင် ၵမ်.ထိမ်ပၶၼ် လူင်းယူ,သဝ်းသိုၵ်းႁၢၶၼ်ၶဝ်လေႃး တီးယူ,သဝ်းၶဝ် ၶွႆႈတိမ်ထူၶၼ်း။

13။ ၾူမ်.ထိမ်ပၶၼ်ၵိုင်း ၼႆႇ,မေႃသွၶၼ်ပႅး ဝိင်,လု၊ မိူင်း'ဝ'ၼိုၶၼ်းယွံ၊ တ,ၶွႆႈၶဝ်မီးထႃတ်,လွံ သွံ,ၵိူင်းၶၼ်ႇဝ်ၵၢၼ်သွၶၼ် လုၵ်းၵျိၶၼ်းၶဝ်ပိၶၼ်ၾူး လၵ်.လိမ်လိတ်းသိဝ်းၶၼ်ႈႁွင်းၵျိၶၼ်းၶၶၼ်. လူဝ်, ၾူမ်.ထိမ်ပၶၼ် ၸိၶၼ်းလိုၶၼ်သျ,မေႃသွၶၼ်ၶဝ် လေႃးတူၺ်းထိုင်ပၶၼ်တီးယူ,သဝ်း။ ၶွႆႈၾိုၵ်.ၾွၶၼ်. လိင်.လု ႁူၶၼ်းၶၼုမ်.ထိုဝ်းၵတ်.ၼိၶၼ်.ၼႆႇ,လိၵ်းလံႇ ၶဝ်၊ ၶွႆႈလုမ်းလႃးတူၺ်းထိုင်ပၶၼ် လူင်းယူ,သဝ်းၶဝ် ၶွႆႈတိမ်ထူၶၼ်း။ လူင်းၶၼ်. ပိၶၼ်ပိုဝ်းတ,ယိုင်းလူး ၶွႆႈၶဝ်ပိၶၼ် ၾူးမေႃးပုတ်,တၢင်းတိၶၼ်းၵျိတ်းၵၢၼ် ၶၼ်ႈမိူင်း'ဝ'မိုဝ်းၶေႃး။

14။ ၶွႆႈတူဝ်းၶျၢၵ်း ၵၢၼ်ငၢၼ်းပႅးယူ,လိ မိူင်း'ဝ'ၼိုၶၼ်းယွံ,တူဝ်းတွၶၼ်း။ တ,ၶွႆႈပေႃးမေႃး ႁူၶၼ်းမိူင်းၶဝ် တေႃမီးလူင်းယူ,လိၶျမ်းသု၊ လူဝ်,သွံ, ၵိူင်းၼႆႇ,သွၶၼ်ယႃးယႃ၊ ၶွႆႈတိုၵ်းသုၶၼ်းပၶၼ်ႁူၶၼ်း ၶၼုမ်.မိူင်း'ဝ'ၶဝ် လိဝ်းၵျိၶၼ်းသွၶၼ်ႁွလူင်းၶေႃ,ၶင်း ယေႃးရု၊ လူဝ်,ၵမ်.ထိမ်ပၶၼ်ၵိုင်းၶၼ်ႇဝ်ၵၢၼ်ငၢၼ်း လွံႇထိမ် မူ,လုမ်းလွံႇထိမ်ႁူးမိူင်းမိူင်းၶဝ်ၶၶၼ်သေ လိဝ်းၵျိၶၼ်းၵဝ် လူင်းႁွတၢင်းမေႃပႅးယူ,လိတီးၶဝ်။

15။ ၶွႆႈလူလွမ်တူၺ်းထိုင် ၶၼ်ႇဝ်ၵၢၼ်ငၢၼ်း မူ,လုမ်းႁူၶၼ်းထဝ်းလေႃး မုၵ်.ၶၢင်းယိင်းၶဝ်ႁူး တီးတီး။ ၶွႆႈမုၵ်.လုမ်းၶၢင်းယိင်းၶဝ် မီးသုၶၼ်.လံႇ သုၶၼ်.ပိၶၼ် ၶဝ်းပႃးတူင်.ၶၼိင် ၵျိတ်းၵၢၼ်မိူင်း၊ ပေႃးမီးၶိင်.ၶဝ်းယၢမ်း တေႃၼိၶၼ်းႁွင်.ၵျိတ်းပၢင်ၵုမ် မူ,လုမ်းၶၢင်းယိင်းမိူင်း'ဝ'ပွၵ်ႈသွင်။

16။ ၵဝ်လွမ်းၶၢင်.ၶေႃးတိပ်းတတ်းဝဵ်ႈငၶၢၼ်း ၶဝ်ၶၶၼ်ဝုး... ၶျူ.ယွမ်းလွမ်းႁၢမ်းထၢမ်းၵၢၼ် သိုၵ်း။ လူတ်းယွမ်း လူင်းပၶၼ်ပုၶၼ်းၾွၶၼ်းတီး ပေႃးမေႃးႁူၶၼ်းမိူင်း။ ၶွႆႈတူၺ်းလွမ်း ဝဵ်းလံႇလူင်း ယူ,သဝ်း သိုၵ်းႁၢၶၼ်ၶဝ်ၶၶၼ်.သေ ၵၶၼ်ထုၵ်, လီယၢင်.လိုဝ်းၵေႃး လူဝ်,ပၶၼ်လိုဝ်း၊ ၵၶၼ်ထုၵ်,လီ ယုၵ်.တၢင်းပၶၼ်ထၶၼ်.ထၢၼ် ၶဝ်ၶၶၼ်.ၵေႃး လူဝ်, ယုၵ်.သုင်ပၶၼ်။ တ,လူင်းလိဝ်းၵျိၶၼ်းလူင်းၵၢၼ် ၵၶၼ်ၶၼ်.ၶၶၼ်. မိူဝ်းပီးပုၶၼ်. ႁွင်းၵၢၼ်လူင် ပႅးမိူင်းၶဝ်ၵဝ်ပုၶၼ်းၾွၶၼ်း တေႃ,ၶဝ်.ၼိင်ၵျု၊

(သိုပ်,ၶႃး 7)

(သိုပ်ႇၶၢႆး 6)

တၢင်ႇ၊ၶေႇတီႈၶႃႈဝဵင်းၸၢၼ်းၶဝ်ယဝ်ႉ. လင်ႇလူင်းထိုင် လၢၼ်ႇပျႃးတွၵ်ႈ။

17။ သိုၵ်ႇၵိူင်းၵၢတ်ႈလွမ်းၶေႃႈပူင် ႁူဝ်ပဝ်ႈ လူင်တပၢင်း လွင်ႈတိုၵ်းတေႃးၽိဝ်ႈမူၵ်ႇ.ယႃးမဝ်းဢမ် ၵွႆးမူတ်းၵႄႈ။ လွင်ႈၼုၵ်ႇသွမ်း။ လွင်ႈထုၵ်ႇၵွၵ်ႇ၊ လွင်ႈဢုၶႃႈ လွင်ႈဢိၼ်သုင်း လိုဝ်ႈၶၢၼ်ႇတၢၵ်းတေ ၵမ်ႇလႅႆႈမီးလူးလူး။ ၵွႆႈလူင်းသဝ်းလိၼ်းထိုင်တီႈပေႃး မေႃးၵွၼ်းမိူင်းၶဝ် ႁထိုင်လူင်ႈယႃးမဝ်းဢမ်ၶႃႈ. ဝိၼ် ၼိၼ်လူင် ၶႃႈၵွၼ်းလုမ်ႈၽေႃႉတၢင်းသိင်ႈသေၵမ်ႇၵူး ပျူးတၢင်းၵွၼ်းမိူင်း'ဝ'ၵဝ်းၶဝ်ၶၢၼ်ႇယဝ်ႉ။

18။ ၽိူမ်ႇထိမ် လွင်ႈသွၼ်လိၵ်ႈလႅႆႉပႃၶေႃႉ တိုၵ်းသူၼ်းပၼ် ၶၢႆဝ်ပေႃးမေႃးၵွၼ်းမိူင်းၶဝ် လိူဝ်ႇပၼ်လုၵ်ႈၵွၼ်. လွမ်းၶႃႈဝၢၼ်းၶႃႈၶူင်ႉ လွမ်းဝၢၼ်းၶွၵ်ႈၶႅပၢင်, ၼိုၼ်းၵျွင်းသွၼ်ပိင်ႇလျူ ၵူႈၶေႃႇ။

19။ ပၼ်ၵိူင်း ၽေႃ၊ၽေႃ၊သႃ၊ယုမ်၊ယမ်၊ ယႃႇလီၵ်ႈၶေးၶေသႁွမ်း လွင်ႈႁုဝ်ႈဢႄႇယုမ်ႇယမ်။

20။ သိုၵ်ႇၵိူင်းလွင်ႈၵဝ်းသိုဝ်, လွမ်းမူႇလုမ်း ၵူလ်းလီ ၵၢၼ်ယူႇလမ်ၵိမ်းႁွမ်းၵဝ်းၶဝ်၊ ၶေႃး ၵုဝ်ႇၵုမ်တိုင်ႇပၢင်ဢၼ်၊ ၵွႆးမီးလွင်ႈလမ်လိူဝ်ဢၼ်၊ ၵွၼ်ဢၼ်ထိင်းသိမ်းလွင်ႈငမ်းယိၼ် ၵွႆးယိုၼ်းယၢဝ်း ၶေႃးဢဝ်းယိၼ်ၶၼ်ႇမ်သဝ်း။

ဢိမ်ႁူဝ်ပဝ်ႈ သိဝ်းမိၼ်လိင်, ၼိုၼ်းမွၵ်ႇ, လၢတ်ႈၶေႃႈႁႃမ်းဝူး...ၽေႃ၊တပ်ႇသိုၵ်းၶေႃးၵွၼ်း မိူင်းၶဝ် လုပ်ႇၽွမ်ႇသိင်ပိင်းပၢၵ်ႇဢၼ်။ လုပ်ႇမီးတၢင်း ၽွမ်ႇၵွမ်းလမ်လိူဝ်လွမ်း ႁူဝ်ပဝ်ႈလူင်တပၢင်းၶေႃး ၵွၼ်းလူင်ဝဵင်းၸၢၼ်းမိူင်း'ဝ'ၵဝ်းၶဝ်ၵူႈသၢင်ႇသၢင်ႇ။ သိုၵ်ႇၵိူင်းၶႅပ်ဢၼ်ငၢၼ်းတီႈၽိူတီႈမၼ်း ၵွႆးၼိုၼ်းယႅႆႉ ပိုဝ်ႈတႃ့ၶေႃးသၢင်းမိူင်း'ဝ' ၼိုၼ်းယႅႆႉတူဝ်ႈတွၼ်းၵူ့

မိူဝ်းၶႃႈၶၢၼ်. ဝိၼ်ပုၼ်းၽွၼ်းၵဝ်းတၢင်းမူတ်း ၶၢၼ်ႇယဝ်ႉ။

သိဝ်းမိၼ်လိင်, ၼိုၼ်းမွၵ်ႇ,လၢတ်ႈၶေႃႈ ႁႃမ်းယုၵ်ႇယွင်ႈပၼ်ၵိူင်း ၶၢႆဝ်ဢၼ်ငၢၼ်း ၵူႈမူ့ ၵူႈလုမ်းၶဝ် ၵၢတ်ႈမူးလွင်ႈၼိုၼ်းယႅႆႉတူဝ်ႈတွၼ်း မူးၶမ်။ မုင်ႈမွင်းၵွႆႈ ၵူႈမူ့လုမ်းၶွတ်ႇယွတ်ႇဢၼ် ငၢၼ်းၶႃႈဝိုး2011ၶၢၼ်ႇလီငမ်း။ ၶွၵ်ႈသေ ၶၢၼ်ႇ မၼ်းဝူး...... တၢင်ႈတေႉႁူဝ်းဢၢင်ႇ သုၵ်းသၵ်းမူး(8.8)ဝၼ်းၶၢၼ်ႇ. သူလဝ်ႈၵဝ်း ၵူး ၵမ်ႇလႅႆႈႁုဝ်ႇထူဝ်း ၵုဝ်ႇၵူဝ်းဢၼ်ၵိူင်ယဝ်ႉ။ ယူႇ,တီႈၶႃႈ ပၢင်ၵုမ်ၶွတ်ႇယွတ်ႇ, ဢၼ်ငၢၼ်း ၵဝ်းပွၵ်ႈၶႆႇ. ၵွႆႈၵူႈမူ့ၵူႈလုမ်းၵဝ်းၶဝ်တၢင်းသိင်ႈ ၵွၼ်ဢၼ်လိဝ်ႈၵိၼ်းတၢင်းႁမေႃတီႈဢၼ်။ လုပ်ႇတွင်ႈ ထၢမ်ဢၢင်လိူဝ်သၶေးၶူးဢၼ်ၶေႃး လိၵ်ႈလႅႆႉပၼ် တၢင်းၵၼ်ထိုင်ၶေႃႇဢၼ်။ ဢၼ်ငၢၼ်းၵူးလွင်ႈလွင်ႈ ၶၢၼ်ႇ. တီႈလိူဝ်ထုၵ်ႇလီလူတ်းယွမ်း။ တီႈလိူဝ်ထုၵ်ႇ လီၽိူမ်ႇထိမ်လၵူး,ၶၢၼ်ႇ. လုပ်ႇၵွၼ်ဢၼ်လိဝ်ႈ ၵိၼ်း ထတ်းသၢင်ႈတူလ်းၵူးၽေႃ၊ၽေႃ။ ၵွၼ်ဢၼ် ၶဝ်ႈပူး ဢိတ်းၶေလွင်ႈငမ်းယိၼ် ၵွႆးမၼ်းၵိမ်း ယိုၼ်းယၢဝ်းလေႃး မီးလွင်ႈဢဝ်းယိၼ်ၶၼ်ႇမ်သဝ်း။ ထၢင်ႇၵၢင်းၵၢတ်ႈဢၼ်ပူၵ်ႈပွင်မိူင်း'ဝ' ၵူးၽေႃ၊ၽေႃ၊ ၼိုၼ်းယႅႆႉတူဝ်ႈတွၼ်း ၵူႈတီႈတီႈ။

တႃ့ၵွႆႈၽုးၶဝ်ႈပၢင်ၵုမ်ၶဝ်တၢင်းသိင်ႈ ပေႃးတေပွင်ႇလိူဝ်သင်းလၢင်း ၶၢႆဝ်ၶေႃႈတီဝ်းတတ်း ၶႃႈပၢင်ၵုမ်ပွၵ်ႈၶႆႇ.ၶၢၼ်ႇ. ဢိမ်ၽုးမႃၶႃႈလုမ်း ဝဵင်းၸၢၼ်း ၵွဝ်းတႃ့ၽု ၼိုၼ်းသဝ်းလိၼ်းလူၶေ လိၵ်ႈၶၢၼ်ႇၶႃႈပၢင်ၵုမ်ထိင်း။

ႁူဝ်ပဝ်ႈလူင်ပူ့တီႈၶွတ်ႇလိူဝ်ၽွမ်ႇႁွမ်ႈ မိူင်း'ဝ' တပၢင်း မွၵ်ႇလၢတ်ႈပၼ်ႁႃမ်းသင်ႇသွၼ် ယုၵ်ႇယွင်ႈပၼ်ၵိူင်းၶႃႈပၢင်ၵုမ်ၶၢၼ်ႇဝူး "မိူင်းၶႆႇ ၽုၵွၼ်ႁူဝ်ၵဝ်းၶဝ် ၶႃႈလေႃးတွၼ်း၊ လေႃးဝိင်း ၵူးတီႈတီႈ။ ၽုၵွၼ်းၶႃႈတပ်ႇႁူင်ၶဝ် ၵူးၵၢၼ် ၵၢၼ်လေႃး ထူ့ၶႃႈႁွင်းဢၼ် ၵူးတီႈတၢင်းသိင်ႈ လႅႆႈမူးလုပ်တမ် ၵၢၼ်ၶႃႈၵၢၼ်တူဢၼ်တီႈၶႅႆမူတ်း။ ယွၼ်ႇပိုဝ်ႈၵွၼ်းလူင်ဝဵင်းၸၢၼ်းၶဝ် ၵမ်ႇမီးၶၢဝ်းယၢမ်း လူင်းၵျူႇလိၵ်ႈၵိၼ်းထူမ်, လွင်ႈၶေႃးဢၼ်တူငၢၼ်း သူလဝ်ႈလေႃး ယူႇ,တီႈၶႃႈပၢင်ၵုမ် ၶွတ်ႇယွတ်ႇ, ဢၼ်ငၢၼ်းပွၵ်ႈၶႆႇ.ၶႆႇ. ဝိၼ်တူ့မူးထူမ်,ၵိၼ်း ၶေႃးတၢင်ႇ,ၶေ ဝဵင်းလႅႆႈဢၼ်ငၢၼ်း ၵၢၼ်သူ လဝ်ႈ လႅႆႈၵၢတ်ႈသၢင်ႈမူးၶႃႈဝိုး2011။ မူးထွမ်, ၶေႃးယွၼ်းထိုင်သူလဝ်ႈ တီႈဝဵင်းၸၢၼ်းၵဝ်းၶဝ် ၶၢၼ်ယဝ်ႉ။ လိူဝ်ၶေသၢၶၢၼ်ႇ. ၵဝ်းမုင်ႈမွင်း ၽုၵွၼ်ႁူဝ်ၵဝ်းၶဝ်ၵူးတီႈတီႈ တိုၵ်းလၢၼ်လုင်မိူဝ်း ပေႃးမေႃးၵွၼ်းမိူင်းၵဝ်းၶဝ်ေလႃး သိုၵ်းႁႃၼ်ၵဝ်းၶဝ် တၢင်းသိင်ႈ ၵွၼ်ႁူဝ်ၶမ်းၶႃႈသေ ၵၢတ်ႈလွင်ႈ ၽွမ်ႇႁွမ်းဢၼ်၊ ၵွႆႈတူလ်းသင်သွၼ်ပၼ်ၶဝ် ၵွႆႈ မေႃႁၢတ်ႈဢၼ်ၼိုၼ်းယႅႆႉတူဝ်ႈတွၼ်း ၵူးတီႈတီႈ ၶွၵ်ႈၶၢၼ်ႇ. ၵွႆႈသိုၵ်ႇၵိူင်းလွင်ႈဢိတ်းၶေႁွႆႉပူးလွင်ႈ ယူႇသဝ်းပေႃးမေႃးၵွၼ်းမိူင်းၶဝ် ဢၼ်ယိၼ်ၶၼ်ႇမ် သဝ်းလေႃး ၵွၼ်ဢၼ် ပူၵ်ႈပွင်ဝၢၼ်းမိူင်း'ဝ' ၼိုၼ်း ယႅႆႉတူဝ်ႈတွၼ်းၵူးမိူင်းၶႃႈ။

ဢိမ်ၽုးပွင်ဢၼ်သိုၵ်း လဝ်ႈသိုၵ်းလူင် လဝ်ႈလွင်းတၢင်း ၼိုၼ်းမွၵ်ႇ,လၢတ်ႈၶေႃႈႁႃမ်းဝူး... ပၢင်ၵုမ်ၶွတ်ႇယွတ်ႇ,ဢၼ်ငၢၼ်းပွၵ်ႈၶႆႇ.ၶႆႇ. သွၼ်ဝူး ဝိၼ်ပၢင်ၵုမ် ၽုၵွၼ်ႁူဝ်မိူင်း'ဝ'တွင်ႈမူး ၶမ်တေႃ.ယဝ်ႉ။ မုင်ႈမွင်းၵွႆးသူလဝ်ႈမူးလိၵ်ႈၵိၼ်း ၵုဝ်ႇၵုမ်ဢၼ်၊ လိၵ်ႈလႅႆႉပၼ်တၢင်းၵၼ်ထိုင် တီႈဢၼ်၊ ၶွတ်ႇယွတ်ႇ,ဢၼ်ငၢၼ်းၵၢၼ်ၵိူင်ယဝ်ႉ. ႁူးၶႃႈဝိုးဢဝ်၊ လုပ်ႇၼိုၼ်းလိၵ်ႈၵိၼ်းဢၼ်ငၢၼ်း တူလုပ်ႇၵိူင်ႁူးၶႃႈဝိုးမႂ်ႇ၊ ၵွႆးၼိုၼ်းယႅႆႉတူဝ်ႈတွၼ်း။

ဢိမ်ႁူဝ်ပဝ်ႈလေႃးၽုးၶမ်းၶႃႈ တၢင်ႈ ၼိုၼ်းမွၵ်ႇ,လၢတ်ႈၶေႃႈႁႃမ်းယုၵ်ႇယွင်ႈ ပၼ်ၵိူင်း ၶႃႈပၢင်ၵုမ်ၶၢၼ်ႇဝူး...ၶႃႈပၢင်ၵုမ်ၶွတ်ႇယွတ်ႇ,ဢၼ်း ၵဝ်းဝိုးၶႆႇ. ၽုးမီးလၢၼ်ႇၵွၼ်ႁူဝ်ၶဝ် တုဝ်းမူး ၶမ်တေႃ.ယဝ်ႉ။ ၵဝ်းလႅႆႈမူးထူဝ်ႇၵၢၼ်ၶေႃႇတေႃ.တေႃ. ၶၢၼ်ႇယဝ်ႉ။ ၽုၵွၼ်ႁူဝ်ၶဝ်ၵူးၶေႃႇ. ၵွႆႈလိၵ်ႈၵိၼ်း လွင်ႈႁတၢင်းမေႃတီႈဢၼ်၊ တႃ့ၵွႆႈမိူင်း'ဝ'ပေႃးတေ ၼိုၼ်းယႅႆႉတူဝ်ႈတွၼ်းၶၢၼ်ႇ. ဝိၼ်ပုၼ်းၽွၼ်း ၵဝ်းၵူးလိုဝ်ႈၶႆႇယဝ်ႉ။ မုင်ႈမွင်း ၽုၵွၼ်ႁူဝ်ၵဝ်း ၶဝ်ၵူးသၢင်ႇသၢင်ႇ. ၵွၼ်ႁူဝ်ထူဝ်းၶႃႈ တိုတ်ႇ လၢၼ်လုင်မိူဝ်း ပေႃးမေႃးၵွၼ်းၶဝ် ၵၢတ်ႈဢၼ် ၼိုၼ်းယႅႆႉလေႃးၵိၵ်ႇၶေပၼ် လွင်ႈယူႇသဝ်းၵွၼ်းမိူင်း ၶဝ် မီးလွင်ႈႁွမ်းလွမ်းလွတ်ႈၶေးၵူးတီႈ ။

ဢိမ်ၽုးပွင်ဢၼ်သိုၵ်း လဝ်ႈသိုၵ်းလူင် တႃ့ၶွၼ်း ၼိုၼ်းၽိူမ်ႇထိမ် ယုၵ်ႇယွင်ႈပၼ်ၵိူင်းၶႃႈ ပၢင်ၵုမ်ၶၢၼ်ႇဝူး... လူဝ်ႈၵဝ်လွင်ႈငမ်းယိၼ်မူး (23)ဝိုးပႃၶႆႇ၊ ပၢင်ၵုမ်လူင် ၵၢၼ်ၽုးၵွၼ်ႁူဝ် မူးၶမ်မူၶၼ်ၶႆႇၶႆႇ. ၵမ်ႇတွၼ်ႇမီးၶေသပွၵ်ႈ၊ ၵၢၼ်ၶၢၼ်ႇတေလႅႆႈဝူး ၵွၼ်းမိူင်း'ဝ'ၵူးလၢဝ်းၼိူဝ်းၶဝ် မီးလွင်ႈၽွမ်ႇႁွမ်းဢၼ်ၵူးတီႈလေႃး ၽုၵွၼ်ႁူဝ်ၶမ်း ၶႃႈ လင်ႈတူဝ်ႈတွၼ်းမူးၶႆႇယဝ်ႉ။ ၵဝ်းလႅႆႈမူး လုတၢမ်ဢၼ်တီႈၶႆႇၶႆႇ. ဝိၼ်ပိုဝ်ႈတႃ့မူးၶွတ်ႇယွတ်ႇ, ဢၼ်ငၢၼ်း ၶႃႈမူ့,လုမ်းၽိူမ်ၶၼ်းသေၵမ်ႇ,ၵူး ဝိၼ်ပိုဝ်ႈတႃ့, လုပ်ႇၼိုၼ်းမူး လိၵ်ႈၵိၼ်းၶၢႆဝ် ဢၼ်ငၢၼ်းၵူးၽေႃ၊ၽေႃ။ ၵွၼ်ဢၼ်ထတ်းသၢင်ႈၵွၼ်း လွင်ႈဢၼ်ၼိုၼ်းယႅႆႉတူဝ်ႈ,ၵိၵ်ႇတၢင်းသၢင်းပူးၶႃႈ။ မုင်ႈမွင်း ၵွႆႈ ပၢင်ၵုမ်ၶွတ်ႇယွတ်ႇ,ဢၼ်ငၢၼ်း ၵဝ်းပွၵ်ႈၶႆႇ. မီးလွင်ႈၼိုဝ်းၶေႃးတွင်ႈတွၼ်း ၶေႃ,ပေႃးယဝ်ႉတွင်ႈ လီငမ်း ၽုးၶဝ်ပၢင်ၵုမ်ၵဝ်းၶဝ်ၵူးၶေႃႇ. ၵွႆႈသတိလွင်ႈ ပႃးယူႇ,လီလဝ်ႈဢဝ်ႇလီလီ။ ■

ၶွမ်ႇပၼီႈၶွၼ်ႇလိင်ႇ (Rong Ling) ႁူႇလိပ်ႈၵိၶၼ်း တီႈၵိတ်းဢၢၼ်ၼုၵ်ႇသွမ်ႈမႄႇယၢင်ႇ ၶႃႈလေႃးဝိင်းၶေႃးဝီး၊

လုမ်းႁွၼ်းၵိတ်းဢၢၼ် ၶႃႈၶွမ်,ပၼီႈ, ႁွင်လိင်, ႁူႇလိပ်ႈၵိၶၼ်းတီႈၵိတ်းဢၢၼ်ၼုၵ်ႇ,သွမ်ႈ ၶႃႈလေႃးဝိင်းၶေႃးဝီး။ ပျူးတွၵ်ႈလေႃးတွၼ်းမိူင်းမွႆႈ။

ဝၼ်းထိ(15.2.2012) ၽုးလၢတ်းဢၢၼ် ၶႃႈၶွမ်,ပၼီႈ, 'ႁွင်,လိင်' ၵိၵ်ႇ,ပျူးၽုး ၵုဝ်ႇ,ပိုင်ႈ လေႃးဝိင်းၼိုၵ်ႇ,တွၼ်းၶဝ်ႈတိုင်းၶဝ် ႁူႇလိပ်ႈၵိၶၼ်း တီႈၵိတ်းဢၢၼ်ၼုၵ်ႇ,သွမ်ႈ ၶႃႈလေႃးဝိင်းၶေႃးဝီး၊ ပျူးတၢင်းႁူႇ,ၵိတ်းပၢင်ၵုမ်ပၼ်တီႈ ပေႃးမေႃးၵွၼ်း မိူင်းၶဝ် ပိုဝ်ႈတႃ့,ၵိတ်းဢၢၼ်ၼုၵ်ႇ,သွမ်ႈမႄႇ.ယၢင်ႇလေႃး ၼုၵ်ႇ,သွမ်ႈၵွၼ်ႇ, လွမ်းၶႃႈလေႃးတွၼ်းၶေႃးဝီး။

မိူင်းလုမ်းၶဝ်ႁူႇ,ႁွတ်ႇ,ၽိဝ်ၶေႃးဝီးၶၢၼ်ႇ. ႁူႇလိပ်ႈၵိၶၼ်းတူလ်း တီႈၶွတ်းတၢင်းၵူး ၶၢႆဝ်လွႆ မူၼ်လိမ်း။ သိၼ်းတၢင်း လိင်,လူင်ႇ။ လိပ်ႈၵိၶၼ်း ဢၢၼ်ငၢၼ်းလွင်ႈၼုၵ်ႇ,သွမ်ႈ၊ တီႈမူၼ်,မေႃးသိၼ်းတူး သႅႆႉတၢင်းေလႃး လွမ်းတီႈသိုၵ်းႁႃၼ်ၶဝ်ၵိတ်းၵွၼ်း ယူႇ,သဝ်း။

ၶႃႈဝၼ်းၶၢၼ်ႇ. ဢၢင်ၶမ်း၊ မူ,လုမ်းၵူး ဝိၼ် ၶႃႈလေႃးဝိင်းၶေႃးဝီးၶဝ် ၵိတ်းပွႆး ၵူးဝိၼ် ႁွင်,ႁွမ်း ႁုမ်လူမ်းႁုပ်ႇ,တွၼ်း ၽုးယႅႆႉ,ႁွၼ်းလူင် ၶဝမူးၶၢၼ်ႇ။

ဝၼ်းထိ (16.2.2012)ၶၢၼ်ႇ. လုမ်းၶဝ်ႁူႇ,ၵိတ်းပၢင်ၵုမ်ပၼ် တီႈသိုၵ်းႁႃၼ်ေလႃး ပေႃးမေႃးႁွၼ်းၶဝ် တီႈၶႃႈႁွင်းၵိၶၼ်းသိုၵ်း ၵူးတီႈ ၶႃႈၵိူင်, မူးႁၢင်းတီႈၶၢၼ်ႇ။

ၽုးႁွၼ်းၶႃႈတပ်ႇ,ႁွင် ပဝ်းၵႅႆႈၶိုင်း၊ ၽုးၶမ်း ၶႃႈတပ်ႇ,ႁွင် ပဝ်းငုဝ်ႇ,သူလ်၊ ဢိမ်ၽုးႁွၼ်းၶႃႈတပ်ႇ. ပဝ်းလူၵ်ႈထႃႇ၊ ဢိမ်ၽုးၶမ်းၶႃႈလေႃးဝိင်းၼိုၵ်ႇ,တွၼ်း ၶဝ်ႈတိုင်းလဝ်ႈၵၢင်းလ၊ ၽုးႁွၼ်းလေႃးဝိင်းၶေႃးဝီး ၶိုင်,လီသေႃး၊ ၽုးၶမ်းၶႃႈလေႃးဝိင်းၶေႃးဝီးလီး သၢမ်ရႅႈ၊ လေႃ,လၢင်းလု ၽုးလုလၢင်းၶႃႈတပ်ႇ,ႁွင် လဝ်ၶျွႆႇ,လေး ႁွမ်းပူးၽုးမီးလၢၼ်ႇၶဝ် ၶႃႈတပ်ႇ. ၵမ်းၽွင်း မူးၶဝ်ႁွမ်းလွမ်းၶႃႈပၢင်ၵုမ်ၶၢၼ်ႇ။

ၽုးႁွၼ်းလေႃးဝိင်းၶေႃးဝီး လီသေႃးဝိၼ် ၽုးၶဝ်,ပၢင်ၶႃႈပၢင်ၵုမ်ၶၢၼ်ႇ....လီသေႃးလူၶေလိၵ်ႈ ၶေႃးႁႃမ်း ပဝ်းၵႅႆႈၶိုင်း။ ၶႃႈပၢင်ၵုမ်ၶၢၼ်ႇ။

ၶႃႈလိၵ်ႈၶေႃးႁႃမ်း ၽုးႁွၼ်းတပ်ႇ,ႁွင် ပဝ်းၵႅႆႈၶိုင်း လၢတ်ႈၶၢၼ်ႇဝူး...ယွၼ်ႇထိုင် ၶၢႆဝ်ၽုးၵွၼ်ႁူဝ်ၶဝ်လေႃး ပေႃးမေႃးႁွၼ်းမိူင်း တၢင်းသိင်ႈ လိပ်ႈၵိၶၼ်းႁပေႃ,လသီ,ၶေႃးတိပ်းတတ်း လွင်ႈႁွမ်းလူမ်းလေႃးလွင်ႈၶိမ်းမိူင်း'ဝ'။ ၵွႆးလိပ်ႈ ၵိၶၼ်းၶႆဝ်ၶေႃးတိပ်းတတ်း ႁွၼ်းလူင်ၶႃႈဝဵင်းၸၢၼ်း မိူင်း'ဝ'ၶဝ်ၶၢၼ်ႇ။ သိုၵ်းလေႃးပေႃးမေႃးႁွၼ်းမိူင်း တၢင်းလႅႆႈ တေလႅႆႈၵိတ်း လွင်ႈၽွမ်ႇႁွမ်းဢၼ်သေ ၶတ်းလိူဝ်ၵိတ်းဢၢၼ်ၼုၵ်ႇ,သွမ်ႈ ႁူးလွင်ႈလွင်ႈ ၵွႆး ၼိုၼ်းယႅႆႉတူဝ်ႈတွၼ်း။ မိူင်းၵိတ်းဢၢၼ်ၼုၵ်ႇ,သွမ်ႈ ၶၢၼ်ႇ. တၵ်းတေၵမ်,လႅႆႈတိပ်း မႄႇယႅႆႉမႄႇလူင် လွမ်းႁုပ်ၶမ်။ ၵွၼ်ႁူဝ်လွမ်းလေႃးဝိင်းႁူးတီး၊ ၶႃႈၵိူင်,ႁူးၵၢၼ်ၵၢၼ် လုပ်ႇမေႃၵွၼ်ႁူဝ်ၶမ်း ၶေႃးပေႃးမေႃးႁွၼ်းမိူင်းၶဝ် ၵိတ်းဢၢၼ်ၼိုၼ်းယႅႆႉ၊ ၵိတ်းတီႈယူႇ,တီႈသဝ်း ၽိူမၼ်းၶိမ်.လိပ်ႈလီငမ်း၊ လုပ်ႇၽိူမ်ႇထိမ် ဢၢၼ်တိုၵ်းတေႃးၽိဝ်ႈမူၵ်ႇ.ယႃး မဝ်းဢမ်ၶႃႈမိူင်း'ဝ'၊ လွမ်းတီႈယူႇ,ၽိူမၼ်းၶၢၼ်ႇ. လုပ်ႇထိင်းသိမ်း ႁွၼ်းၶႃႈ/ႁွၼ်းသိုဝ်./ႁွၼ်းဢိၼ် သုင်းယႃးမဝ်းဢမ်ၶဝ်ၶၢၼ်ႇ. ၶၵ်းၶၵ်းၶေႃးၶေႃး ဝူးၶႆႇ။

ၽုးၶမ်းလေႃးဝိင်းၶေႃးဝီး လီသၢမ်ရႅႈ မွၵ်ႇ,လၢတ်ႈၶေႃႈႁႃမ်း ယွၼ်ႇထိုင် ၵွႆႈႁွၼ်းမိူင်း ၶဝ်ႁူႇ,ၶေႃႇ ၽွမ်ႇသိင်ပိင်းပၢၵ်ႇဢၼ်၊ ယူႇ,တွၵ်ႈပေႃး လသီ,ၶေႃးတိပ်းတတ်း ႁူဝ်ပဝ်ႈလူင်တပၢင်းေလႃး ႁွၼ်းလူင်ငၢၼ်းငၢၼ်းမိူင်း'ဝ'ၶဝ်ႁူးသၢင်ႇသၢင်ႇ. ၵွၼ်ႁူဝ်ထူဝ်းၶႃႈ ၵဝ်းပေႃးမေႃးႁွၼ်းမိူင်းႁူးလၢဝ်း ၼိုဝ်းမိူင်း'ဝ'၊ ၵွၼ်ပႃႇသိၼ်းတၢင်းငမ်းယိၼ် ေလႃး မီးလွင်ႈဢဝ်းယိၼ်ၶၼ်ႇမ်သဝ်းႁူးတီး၊ ၵဝ်းၵူး ပေႃးမေႃးႁွၼ်းမိူင်းတၢင်းလႅႆႈ လုပ်ႇၶတ်းလိူဝ်ၵိတ်း ဢၢၼ်ၼိုၼ်းယႅႆႉ, ၵွႆးပေႃးဢိမ်ပေႃးၶူင်း လွမ်းတွၼ်း ၽိူတွၼ်းမၼ်းႁူးတီးတီး။

ဢိမ်ၽုးၶမ်းၶႃႈ လေႃးဝိင်းၼိုၵ်ႇ,တွၼ်း ၶဝ်ႈတိုင်း လဝ်ႈၵၢင်းလ. ၼိုၼ်းသဝ်းလိၼ်း ၶေ...မုင်ႈမွင်း ၵွႆႈၽုးၵွၼ်ႁူဝ်ၵဝ်းၶဝ်ေလႃးပေႃးမေႃး ႁွၼ်းမိူင်းၶဝ် ၶႃႈလေႃးဝိင်းႁူးတီးတီး၊ ၶႃႈၵိူင်, ႁူးၵၢၼ်ၵၢၼ် လိပ်ႈၵိၶၼ်းႁၶၢႆဝ်ၶေႃးႁႃမ်းၽုးႁွၼ်း ပဝ်းၵႅႆႈၶိုင်း ၶၢၼ်ႇသေ၊ ၵွႆးၽုးၵွၼ်ႁူဝ် ၶႃႈဝၼ်းသူၼ်းၶဝ် ပိၼ်ၽုးၶဝ်.ၼိုင် ၵွၼ်ႁူဝ်ၶမ်း ၶေႃး ပေႃးမေႃးႁွၼ်းမိူင်းၶဝ် ၵိတ်းဢၢၼ်ၼုၵ်ႇ,သွမ်ႈ မႄႇ.ယၢင်ႇလေႃးၼုၵ်ႇ,ၵွၼ်ႇ,လိုဝ်ႈၶႆႇ။

ၶႃႈၵတွင်း(2-3)ဝိုးမူးၶၢၼ်ႇ.ၽွၼ်းလီ လွင်ႈၵိတ်းဢၢၼ်ၼုၵ်ႇ,သွမ်ႈၶႆႇ. တေမူးလိၵ်ႈလႅႆႉ ပၼ် လွင်ႈယူႇ,သဝ်းႁွၼ်းမိူင်းၶဝ် မီးလွင်ႈၼိုၼ်းယႅႆႉ။ ၵွႆးၵွၼ်ႁူဝ်ၶဝ် ၵိတ်းလွင်ႈၽွမ်ႇ,ႁွမ်း လွမ်းႁွၼ်း ဝၢၼ်းႁွၼ်းမိူင်းၶဝ် ၵွၼ်ဢၼ်ၵိတ်းလွင်ႈၼုၵ်ႇ, သွမ်ႈမႄႇ.ယၢင်ႇ၊ ၼုၵ်ႇ,သွမ်ႈၵွၼ်ႇ, တီႈၽိူတီႈမၼ်း ၼိုၼ်းယႅႆႉတူဝ်ႈတွၼ်း။

ၽုးၶမ်းၶႃႈတပ်ႇ,ႁွင် ပဝ်းငုဝ်ႇ,သူလ်, ၼိုၼ်းမွၵ်ႇ,လၢတ်ႈၶေႃႈႁႃမ်းဝူး... ၶႃႈတပ်ႇသိုၵ်း ေလႃးႁွၼ်းမိူင်းၶဝ် လုပ်ႇၽွမ်ႇ,ႁွမ်းဢၼ်မိၼ်ၵိၶၼ်း လိဝ်၊ ၽုးၵွၼ်ႁူဝ်ၶဝ်ေလႃး ပေႃးမေႃးႁွၼ်းမိူင်း တၢင်းသိင်ႈ လုပ်ႇ,လိပ်ႈၵိၶၼ်းၶႆဝ်ၶေႃးတိပ်းတတ်း လၢၼ်ႇ.ၶႆဝ်ၶဝ်။ ၵမ်,ဝူးၶႃႈသိုၵ်းႁႃၼ်ေလႃး ၶႃႈႁွၼ်းမိူင်းတၢင်းသိင်ႈ လုပ်ႇ,ထွမ်, ၶေႃးလီသင်, ၽုးၵွၼ်ႁူဝ်လၢၼ်ႇ.ပျူးၶႆဝ်ၶဝ် တုၵ်းလွင်ႈမူးၶၢၼ်ႇ. ယဝ်ႉ။ လွမ်းၶၢင်,တႃ့ႁွၼ်, ပၼ်းၽွၼ်းလၢၼ်ႇ. ၶႆဝ်ၶဝ်ၵၢပ်းပၼ်ၶၢၼ်ႇ. လဝ်းဢဝ်,လုပ်ႇ,လႅႆႈၵိတ်း ၵွႆးမၼ်းၶေႃးၶမ်.ၶေႃးတူဝ်ႈႁူႇ။ ■

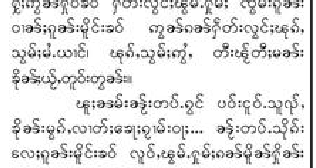

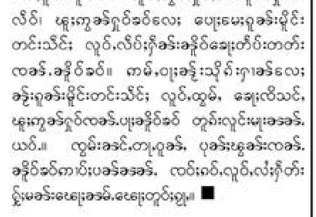

ခွမ်,ပၶီ, ၼၵ်,ကွဲ, မိူင်းလ်မ်း လိူင်;မိူင်းၼေ, မျႈလူင်းတိုၶ်း ၵ်တ်းဢၢၶ်ၼၵ်,ကွဲ, ၶိုးၼလႈဝ်င်းမိူင်းၽ်ၶ် မီးလွင်;ၶိုပ်;ၶျႈတူဝ်းတွၶ်းမျႈၶမ်။

ခွမ်,ပၶီ, ၼၵ်,သွမ်;ကွဲ;မိူင်းလ်မ်း၊ လိူင်;မိူင်းၼေ, မျႈလူင်းတိုၶ်းဢလၢင်းငိုၶ်း ႁွမ်;မိုဝ်းၵ်တ်းဢၢၶ်ၼၵ်,သွမ်;ကွဲ, ၶိုးၼလႈတွၶ်;မိူင်းပွၵ်.၊ ၼလႈဝ်င်းမိူင်းၽ်ၶ်ၶၶ်. မီးလွင်;ၶိုပ်;ၶျႈတူဝ်းတွၶ်း။

ၵိင်ၶနိူဝ်ၶျႈတမ်းဝၢင်း လူင်ပွင်လိုင်; မိူင်းၼေ, တမ်းလွၵ်းပိုင် ႁွမ်းမိုဝ်းကွမ်းမိူင်းၵ်မ်းႁွမ်း ထိမ်ထိင်း ၵ်တ်းဢၢၶ်ၼၵ်,သွမ်; ႁွဲႈတူဝ်းတွၶ်း ပိုဝ်းတျႈပုတ်းတၢင်တီၶ်းယျႈမဝ်းဂမ်။ ခွမ်,ပၶီ, ၼၵ်,သွမ်;ကွဲ;မိူင်းလ်မ်းၶဝ် လံႈတူဝ်းၶွၵ်းလွင်; ၼၵ်,သွမ်; မျႈၶမ်ရူးတီး။ တျႈႁွဲႈမိူင်းမၶ်း; ၼလႈမိူင်းၼေ, ၼတမီးလွင်းၶိုၶ်းယို,တူဝ်းတွၶ်း ၽၢႈဢၢၶ်ၼၵ်;သွမ်; ရူးလွင်;လွင်;ၶၶ်.၊ မိုဝ်းပီး 2006 ၶၶ်. ခွမ်ပၶီ,ၼၵ်;ကွဲ, မိူင်းလ်မ်း ႁွမ်; ပွင်းကွမ်း ၼူးကုဝ်.ပိုင်;ၼလႈဝ်င်းမိူင်းၽ်ၶ်ၶဝ် မျႈလူင်းတိုၶ်းဢလၢင်းငိုၶ်းၵ်တ်းလွင်းၼၵ်,သွမ်;ကွဲ; တီး;ၶိုးၼလႈဝ်င်းမိူင်းၽ်ၶ်ၶၶ်.ယဝ်.။

ၶိုးၶျႈတူၵ်းလူင်း လံႈမိုဝ်းကွမ်းဢၶ် ၶၶ်. တိဝ်းတတ်းဝံ. ၼတၼၵ်,ကွဲ,တျႈ(50000) မူး၊ ဝံ.ၶဝ်းယၢမ်း(5)ပီးႁွဲႈယဝ်.။ ၼတသိင်;ငိုၶ်း ၼေ, မိုၶ်,ပွင်း(7024.98)ယ်ၶ်.၊ ၵ်ၶ်ၵ်င်း ၽၢႈဢၢၶ်လုမ်းလျႈၶၶ်. ဢဝ်တၢင်းလွဲ;ထိမ်တီး; ၼပျႈၼမႈရူၶ်းမိူင်း ၼလႈဝ်င်းမိူင်းၽ်ၶ်ၶဝ် ဢဝ် ပုၶ်းၼွၶ်းလုမ်းလျႈတူၵ်းထိုင်။ ခွမ်,ပၶီ,ၵိတ်, ကွဲ,မိူင်းလ်မ်း ဝ်ၶ်ၽၢႈကွၵ်,ငိုၶ်းတွင်း၊ ၶမ်.ဢတ်. တၢင်းၼိုဝ်.နိမ်. လွင်းၼၵ်,ကွဲ,ၶၶ်. ၼတလို.လွၵ်း လံႈပံႈပိင်.ရျႈ ႁွဲႈမိုၶ်ဢၶ်ၵ်တ်းကွၵ်,ၶိုးမိူင်းၼေ, ၶၶ်..။

ဝံႈၶဝ်သွင်းလုမ်း တူၵ်းလူင်းလံႈမိုဝ်း ဢၶ်ယဝ်.၊ ခွမ်,ပၶီ,ၼၵ်;သွမ်;ကွဲ, မိူင်းလ်မ်းၼလႈ ရူၶ်းမိူင်းၼလႈဝ်င်းမိူင်းၽ်ၶ်ၶဝ် လံႈၶတ်းလို

သို,ၵ်င်းၼသ လူလွမ်တူလ်ုးထိုင် ၵ်တ်းဢၢၶ်လုမ်း လျႈကွဲ;ၶၶ်. ႁွဲႈနိမ်;လိဝ်;ၼလႈ နိုတ်းၶဝ်းယၢမ်း။

ထိုင်ပီး(2011.11.30)ဝၶ်းၶၶ်. ၶဝ်လံ;ၼၵ်,တွၶ်;ကွဲ,ယဝ်. မိုၶ်,ပွင်းမၶ်း သၢမ်မိုၶ်,ပံႁွမ်းသိဝ်းသွင်မူး(3.62)မူး။ မိၶ်း;ငိုၶ်း သီ,ၵ်င်မိုၶ်,(40000)ငိုၶ်းၼေ။

ဝံႈၶဝ်သွင်လုမ်း တူၵ်းလူင်းဢၶ်ယဝ်. ၶၶ်. တျႈႁွဲႈလွင်းၼၵ်,ကွဲ, ၼတလိဝ်းလံ;ၼွၶ်း မၶ်းၼလႈ ႁွဲႈၼပျႈၶမ်.ၼပျႈတူဝ် ကွမ်းၶင်.ၶဝ် သွင်လုမ်း တူၵ်းလူင်းဢၶ်ၶၶ်. ဢၶ်ပီၶ် ၼူးကွၶ်ရူဝ် ၶိုးၼလႈဝ်င်းမိူင်းၽ်ၶ်ၶဝ် မီးၼူး ၶမ်းၶိုးၼလႈဝ်င်းမိူင်းၽ်ၶ် (ၼရ.ကွၶ်တၢင်း) လီသံၼၢင်း၊ ၵိမ်ၼူးႁွၶ်းၼလႈဝ်င်း ထဝ်းလျႈလူင်း၊ ၼူးၶမ်းၶိုး ပဝ်းဢံၢလိုဝ်းၶဝ်လဝ်; ကွၶ်ရူဝ် ၶမ်းၶျႈၼသ တိုဝ်းသူၶ်းပၶ် ႁွဲႈၼပျႈၼမႈရူၶ်း မိူင်းၼလႈတွၶ်းမိူင်းပွၵ်.ၼလႈ ၼလႈဝ်င်းမိူင်းၽ်ၶ် ၶဝ် ၶတ်းလို,သို,ၵ်င်း ၵ်တ်းႁွဲႈဢၢၶ် ၼၵ်,ကွဲ,ၶိုး မိူင်းၽ်ၶ်ၶၶ်. ႁွဲႈမၶ်းၼပျႈၶမ်.ၼပျႈတူဝ်။ ၵိင်ၶနိူဝ်ၶဝ် ၶတ်းလို,ၵ်တ်းကွမ်းၶင်.ၶျႈလီသင်. ၼူးကွၶ်ရူဝ်ၶဝ် ၶိုးဢတူၼ်း(5)ပီးၶၶ်.ၼသ၊ ၼတ,ပီး2006၊ ၶိုးၶျႈယိုင်းဢၢၶ်းဝံ. ၼတ ဢၢၶ်းၼၵ်, ဂျႈမိုၶ်,(50000)မူးပံႈၶၶ်.၊ မိုဝ်းလိဝ်လံ;ၼၵ်,ယဝ်. မိုၶ်,ပွင်းသၢမ်မိုၶ်,ပံႈ ႁွမ်းသိဝ်းသွင်(3.62)မူး။ ၼတ,ပီး 2007ၶၶ်.မျႈ လံ;တိဝ်းကွဲ,ယဝ်. တၶ်,ပွင်းမၶ်း လိတ်းၵ်င် သၢမ်ပၢၵ်းသီ,သိဝ်းဂျႈ ပံႈသိဝ်းသွင်(7345.12) တၶ်,၊ မိုဝ်းလိဝ် နိုၶ်းတူဝ်းမျႈ တိဝ်းလံ;ကွဲ, တၶ်,ပွင်း ႁွမ်းမိုၶ်,သၢမ်ၵ်င်(63000)တၶ်,။

မိုဝ်းလိဝ် လင်ရွိၶ်းလုမ်းလျႈသူၶ်ကွဲ, ၶၶ်.မီး(1532)လင်၊ ရူဝ်ႁွၶ်းမီး (7819)ၼရ။ တျႈၶနိင်းပီးၶၶ်. ၶနိင်းရွိၶ်းလို,လံ;ငိုၶ်းရျႈ လုမ်းလျႈကွဲ,(17373)ယ်ၶ်,ငိုၶ်းၼေ။ ရူၶ်းမိူင်း ၼရ. တျႈၶနိင်းပီးၶၶ်.ထုၵ်.လံ;(3384)ယ်ၶ်. ငိုၶ်းၼေ။ ၼပျႈၼမႈရူၶ်းမိူင်း ဢၶ်လုမ်းလျႈ ၵ်တ်းဢၢၶ်ၼၵ်,ကွဲ,ၶဝ်၊ လွင်းယူ,သဝ်းၼလႈရွိၶ်း ယၼႈၶဝ်ၶၶ်. မီးလွင်းနိုၶ်းယို, တူဝ်းတွၶ်း မျႈၶမ်။ ရူၶ်းမိူင်း ၵ်တ်းဢၢၶ်ၼၵ်,ကွဲ,ၶဝ် ၶိုးရူဝ်ပၢၵ်,သဝ်းၶၶ်.20% မီးၼမျႈၼထျႈယဝ်.၊ ကွမ်းဝၢၶ်းၼလႈ ရွိၶ်းတီးယူ,ၶဝ်ၶၶ်.ၼရ မီးလွင်းလိဝ်လံ; တူဝ်းတွၶ်းလီမျႈၼသၶ်.။

ၼတ,ပီး2006.10.လိုၶ် ထိုင်ပီး 2011 ၶ်.၊ လံ;ၶတ်းတၢင်းလျႈၽ်ဝ်ၶိုးသူၶ်ကွဲ, (1500)ၵိ,လူဝ်။ တူၵ်းငိုၶ်းၼေ, မိုၶ်,ပွင်း ၶနိင်းၵ်င်ၶနိင်းပၢၵ်;(1100)မိုၶ်,။ ၵ်တ်းႁွဝ်သွင်

ဢၶ် မိၶ်း;ငိုၶ်းၼေ, သၢမ်သိဝ်းသီ,မိုၶ်, ပံႈ ဂဝ်း(34.9)ယ်ၶ်.။

ၶတ်းၽံႈ။ ၶတ်းလွင်;ၶမ်. သိင်းငိုၶ်းၼေ, လိတ်းသိဝ်းႁွမ်းမိုၶ်ပံႈသီ,သိဝ်းလိတ်း(76.4)ယ်ၶ်.။ နိုၶ်းမူၶ်.ၼမႈတၢင်းဂဝ်, ၶိုးသူၶ်ကွဲ,သိင်; ငိုၶ်းၼေ,(47)မိုၶ်,။ ၶတ်းတၢင်းလျႈၼလႈ ပျႈတၢင်း မူၶ်.ၼမႈတၢင်းဂဝ်, ၶိုးသူၶ်ကွဲ,ၶၶ်. သိင်; ငိုၶ်းၼေ,တင်းမူတ်း မိုၶ်,ပွင်းမၶ်း ၶနိင်းၵ်င် သွင်ပၢၵ်;ဂျႈသိဝ်းဝိတ်;မိုၶ်, ပံႈသၢမ်သိဝ်းလိတ်း (1258.37)ယ်ၶ်.။ ၶိုးၶျႈယိုင်းဢၢၶ်း(5) ပီးၶ်.၊ တီးၵ်တ်းဢၢၶ်ၼၵ်,ကွဲ,ၶၶ်. လံ;ၶတ်း သီၶ်းတျႈသံၢတၢင်းပွင်,ရူးတီး၊ လွင်းတိတ်းၼတ, ဂဝ်းသိုဝ်,သီၶ်းတျႈသံၢတၢင်း တျႈရူၶ်းလုမ်းလျႈ သူၶ်ကွဲ,ၶဝ် ရျႈငံႈမျႈလုမ်းၶၶ်.ၼရ လံ; ၼရ.သၢင်ၵ်တ်း ႁွဲႈၼပျႈၶမ်.ၼပျႈတူဝ်မျႈ ၶမ်ယဝ်.။

လွင်းၵ်တ်းဢၢၶ်ၼၵ်,ကွဲ,ၶၶ်. ၼတ,လ တိဝ်းကွဲ,မျႈၶိုးပီး 2007 ထိုင် 2008၊ ထိုင် ၶိုးပီး 2011၊ လံ;တိဝ်းကွဲ, သွင်,ကွၵ်,ၶံၢတီး; ၶိုးခွမ်,ပၶီ,ၵိတ်,ကွဲ,မိူင်းၼေ, တၶ်,ပွင်း ၶနိင်းသီၶ်သၢမ်မိုၶ်, ၶနိင်းၵ်င်ဂျႈပၢၵ်းသၢမ်သိဝ်း ပံႈသၢမ်သိဝ်းၵ်တ်း(131530.31)တၶ်.။ လံ;ထုၵ်, ငိုၶ်းပၶ် တီးရူၶ်းလုမ်းလျႈကွဲ,ၶဝ် မိုၶ်,ပွင်း သၢမ်ၵ်င်ၶနိင်းပၢၵ်,မိုၶ်,(3100)မိုၶ်,ငိုၶ်းၼေ။

ၶိုးပီး 2008 လံ;တိဝ်းကွဲ, ၶံၢကွၵ်, လိတ်းၵ်င်သၢမ်ပၢၵ်,သီ,သိဝ်းဂျႈ ပံႈသိဝ်းသွင်တၶ်, (7345.12)တၶ်.။ ငိုၶ်းလံ;ရျႈကွဲ,ၶၶ်.ပၢၵ်,သီ, သိဝ်းမိုၶ်,(140)မိုၶ်, ငိုၶ်းၼေ။

ၶိုးပီး 2009 လံ;တိဝ်းကွဲ,ၶံၢကွၵ်, တၶ်,ပွင်း သၢမ်မိုၶ်,ဝိတ်;ၵ်င်သၢမ်သိဝ်းသွင် (38032)တၶ်.၊ မိၶ်း;ငိုၶ်းၼေ, လိတ်းပၢၵ်, ႁွမ်းသိဝ်းမိုၶ်,(760)မိုၶ်,။

ၶိုးပီး 2010 လံ;တိဝ်းကွဲ,ၶံၢကွၵ်, တၶ်,ပွင်း ဂျႈမိုၶ်,သီ,ပၢၵ်,ဝိတ်;သိဝ်းၵ်တ်း ပံႈလိတ်းသိဝ်းသွင်,(50481.78)တၶ်.။ မိၶ်း; ငိုၶ်းၼေ, မိုၶ်,ပွင်း ၶနိင်းၵ်င်ၶနိင်းပၢၵ်,မိုၶ်, (1100)မိုၶ်,။

ၶိုးပီး 2011 လံ;တိဝ်းကွဲ,ၶံၢကွၵ်, တၶ်,ပွင်း ဂျႈၵ်င်လိတ်းပၢၵ်,ႁွမ်းသိဝ်းၵ်တ်း ပံႈသီ,သိဝ်းၵ်တ်း (5761.41)တၶ်.။ မိၶ်း;ငိုၶ်း ၼေ, ၶနိင်းၵ်င်ၶနိင်းပၢၵ်,မိုၶ်,(1100)မိုၶ်,။

တျႈႁွဲႈဢၢၶ်ၼၵ်,သွမ်;ကွဲ, ၶိုးၼလႈဝ်င်း မိူင်းၽ်ၶ် ၼပျႈၼတမီးလွင်းနိုၶ်းယို, တူဝ်းတွၶ်း ၼလႈမီးလိုဝ်းမီးသိင်ၶၶ်. ဢၶ်ဝ်ၶ်ၼူးကွၶ်ရူဝ်

ၼလႈဝ်င်းမိူင်းၽ်ၶ်ၶဝ် ယူၶ်းထိုင်တီး; လဝ်းၶွင် ခွမ်ပၶီ,ၵိတ်,ကွဲ, ကွၵ်,ၵ်င်းငိုၶ်းၼသ နိုၶ်းၼမႈ ၶတ်းထံ ဝင်းတီးၵ်တ်းရွိၶ်းယူ,သဝ်းရူၶ်းလုမ်းလျႈ သူၶ်ကွဲ,ၶဝ် ဢၶ်ယူ,ပျႈတို; ၼလႈဝ်င်းမိူင်း ၽ်ၶ်ၶၶ်.ထိင်.၊ တီးလူဝ်,နိုၶ်းၼမႈၶတ်းထိရွိႈ ရွၢင်းၶွၢင်ၶၶ်. ပံၶ်ဝၢၶ်းလွင်လွင်ပဝ်,၊ ဝၢၶ်းလီးၼသျႈ၊ ဝၢၶ်းသင်.ၼရ,ငွႈ၊ ဝၢၶ်းဂဝ်, တွင်လူင်း၊ ဝၢၶ်းမွႈ,ပျႈတို; တွင်လွင်းလိုဝ်းၶ်. (6)ဝၢၶ်း; လူဝ်,နိုၶ်းၼမႈၶတ်းထံ ႁွဲႈရွၢင်းၶွင်မျႈ ပိုဝ်းတျႈ,ၵ်တ်းရွိၶ်းတီးယူ,သဝ်း ရူၶ်းလုမ်းလျႈ သူၶ်ကွဲ,ၶဝ်ၶၶ်.ယဝ်.။

ၵ်တ်းဢၢၶ်ၼၵ်,သွမ်,ကွဲ, ပိုဝ်းတျႈမျႈ တၢင်တိၶ်းယျႈမဝ်းဂမ်ၶ်. မီးလွင်းၶိုပ်;ၶျႈ တူဝ်းတွၶ်းမျႈယဝ်.ၼလႈ မီးၼူၶ်းလီတျႈရူၶ်းမိူင်း ၶဝ် ဢၢၶ်ၼၵ်,သွမ်;ၶ်. ဝ်ၶ်ဝဝ်းဂျၢၵ်းပံႈမၢၵ်; မီး ဢၶ်ၼတမျႈဂမ်.ထိမ် လွင်းယူ,သဝ်း ၼပျႈၼမ; ရူၶ်းမိူင်းၶဝ် နိုၶ်းယို,တူဝ်းတွၶ်း။ ၶိုးခွမ်,ပၶီ, ၵိတ်,ကွဲ,ၶဝ် တိၵ်းတူဝ်းၶွၢင်းၼသျႈပၶ် ႁွဲႈရူၶ်း မိူင်းၶဝ် ၵ်တ်းဢၢၶ်ၼၵ်,သွမ်;ကွဲ,၊ တျႈႁွဲႈရူၶ်း မိူင်းၶဝ် ၼပျႈၼတဢၵ်လို,ၶနိုဝ်ဢၢၶ်ၼၵ်,သွမ်;ၶ်. ကွမ်းၶင်,ငိုၶ်းလိုၶ်ၶဝ် ဢၶ်ထုၵ်,လီလံ;ၶၶ်. ၽံၢ,ခွမ်,ပၶီ, ပၶ်ကွမ်းႁွဲႈတိမ်ထူၶ်း၊ ဢမ်,မီး လွင်းထုၵ်,ၶိၼလႈ ၶရၵ်,ဢဝ်ငိုၶ်းလိုၶ်ၶဝ်ယဝ်.။

ၼူးကုဝ်.ပိုင်;ၼလႈဝ်င်းမိူင်းၽ်ၶ်ၶဝ်ၼလႈ ခွမ်ပၶီ,ၵိတ်,ကွဲ,မိူင်းလ်မ်း ႁွမ်းမိုဝ်းၵ်တ်းဢၢၶ် ၼၵ်,သွမ်;ကွဲ, မီးလွင်းၶိုပ်;ၶျႈတူဝ်းတွၶ်းမျႈယဝ်.၊ ၶ်.ဝ်ၶ်ၵ်ၶ်ၵ်င်းလွင် ပိုဝ်းတျႈမျႈပုတ်းတၢင်, တီၶ်းယျႈမဝ်းဂမ် ႁွဲႈမူတ်းဂျႈ။ ၶနိုဝ်ၼသၶ်. ဝ်ၶ်ၵ်ၶ်ၵ်င်းလွင် ဢၶ်ၼတမျႈဂမ်.ထိမ် ႁွဲႈၼရဝ ရူၶ်းမိူင်းၶဝ် မီးလွင်းနိုၶ်းယို,တူဝ်းတွၶ်း။

ၶိုးဢတူၼ်း(5)ပီးၶ်.၊ လွင်းရူၶ်းမိူင်း ၶဝ် လံ;ၼတမ်,ၼတျႈၼွၶ်းလီမၶ်း ၶနိုဝ်ဢၢၶ် ၼၵ်,ကွဲ,ၶၶ်. လံ;ဂျႈၶ်သိုဝ်ၶျႈတမ်းတျႈၼွ် မၶ်းယဝ်.။ ၵိင်ၶနိုဝ်လွင်းတၢင်းၶဝ် ၶတ်းလို ၶနိုဝ်ဢၢၶ်လုမ်းလျႈၼၵ်,ကွဲ, ရူးၽံႈ,ၽံႈ,ၶၶ်. လွင်းလံ;ၼွၶ်းမၶ်းၶၶ်. ယၢင်းပံ,ပိင်းပျႈ။

ကွဲ;ဢၶ်လံ;ယဝ်.ၶၶ်. ပံ.ၼပျႈတိၵ်; ၶနိုင်းၶနိုဝ်တၢင်းယၢပ်း၊ ယၢင်းလူဝ်,နိုၶ်းၼွိမ်, ထိမ် ႁွဲႈၶမ်မျႈထိင်း။

ဢၢၶ်ဢၶ်လူဝ်,ၵ်တ်းရူ,ပျႈၶျႈၶၶ်. တိုဝ်းမီးတၢင်းယၢပ်းၵိၶ်း။ လွင်းလံ;ၼွၶ်းလီ မၶ်းၶၶ်. ပံ,ပိင်းၼပျႈၶနိုဝ်ဢၶ်ထုၵ်,လီလံ;။ ႁူဝ်ၶၶ် လူဝ်,ၶၢမ်းတုၵ်းၶပျႈၶျႈ ပျႈလင်မျႈ လၢင်းလံ;သိုဝ်းလို။ ■

လူင်းပၢင်ၽိုၵ်းၽွၼ်ႉသွၼ်ၵၢၼ် ၽူႈမီးလၢၼ်ႉၵွၼ်ႁူဝ်ၸွမ်းၸေႈဝၵ်းမိူင်းပွၵ်ႉ ပွၵ်ႈထူၼ်ႈ(1)

ႁူတၢင်းမေႃ၊ မိူဝ်းၶျႃးမူး မုင်းမူင်းၶွႆးၵွၼ်ႁူဝ် ႁဝ်းၶဝ်ႁူးမေႃ. ၼီၶၼ်းလႆးမူးသွၼ် တၢင်းႁူမေႃ, လိူင်.ၶၼ်ထီင်း။ ၶွႆးလိပ်းၵိုၼ်း ထတ်းသၢင်းၵၢၼ် တူဝ်ထုပ်.ၶၼ်၊ ပေႃးလဝ်းဝ်.မီးတၢင်းတူဝ်ထုပ်း ႁၼ်ႁူင်းယၢဝ်. လင်.မေႃၵိတ်းၵၢၼ်ၼီၶၼ်းယႂ်ႇမိူဝ်.သုင်။

ၶၼ်ႈပၢင်ရုမ်ၶၼ်. ၽူႈႁွၼ်းတပ်.ၶွင် လေးႁွၼ်းလေးတွၼ်းမိူင်းပွၵ်. လီးၵၢႆးသူး မူင်.လၢတ်းၶျႃးၵွမ်းတိုၵ်းသွၼ်း မီးၶင်.ပႃးတႂ်ႈၶၼ်း။

1။ ဝီၶၼ်ၵွၼ်ႁူဝ်ၶၼိုင်းမေႃ. ထုၵ်.လီႁွၼ်. သုၼ်.လႆးသုၼ်ဝီၶၼ် ႁွၼ်းတၢင်းၶၼ် ဝီၶၼ်ယႂ်ႇ၊ လူဝ်.ၵိတ်းႁွၼ်. တႃႇႁွၼ်းမိူင်း ပေႃးၵိၶၼ်ပေႃး ၶၼုင်းလေးမီးလွင်းၵတ်းယၢၼ်သိုဝ်းသႃ၊ ၶွႆးမေႃၶဝ်း ပႃးၵိတ်းၵၢၼ်လွႆးထိမ် တႃႇႁွၼ်းတၢင်းၶၼ်၊ ၶွႆး ၵွၼ်ႁွၼ်းမိူင်းၶဝ် ပႆသိၶၼ်းတၢင်း တႃႇၵိတ်းၵၢၼ် မၵ်းမီးၼီၶၼ်းယႂ်ႇ။

2။ ၵိတ်းလွင်းၵဝ်းသိုဝ်, လွမ်းၵူလုၼ်းလီ

ဂ်ႄမ်ရွင်ပဝ်; သိဝ်းမိၼ်ႉလိင်, ႁူပ်ႉထူပ်းၵုပ်ႇၵူဝ်း ၽူးတၢင်တွၵ်ႇ မူ့ႉလုမ်း HU ၶဝ်မႃးလိပ်;ႁ်ၶၢၼ်းဂၢၼ်ငၢၼ်း လွင်;လွႆ;ထိမ်မိူင်း'ဝ'

ဂ်ႄမ်ရွင်ပဝ်; ပေႃးထဝ်;သိဝ်းမိၼ်ႉလိင်, ႁုပ်ႉတွၼ်း;ၵုပ်ႇၵူဝ်း ၶၢင်းလေႉၶိႃႇၽေႃႇ ၼုၼ်ႁွင်ႇလိၼ်ႉ။

ဝၼ်းထိ (19.2.2012)ဝ်းဝၼ်း(1)မွင်း။ ရွင်ပဝ်; မုၵ်ႉလုမ်းၶၢင်းယိင်းမိူင်း'ဝ'မေး;ထဝ်; ဂူလ်ႉဂုလ်ရွင်ႉ၊ ၽူးၶမ်းၶၢန်း ႁွင်းဂၢၼ်ပႆးယူ့ႉလီ မိူင်း'ဝ' သွင်းၶျိင်ႉတိူဝ်။ ဂ်ႄမ်ၽူးႁွၼ်း လူသိင်းရေႃ။ ညြႃ့မၶၢ။ ႁွင်းဂၢၼ်ၽႆႈလူလွမ်တူလ်းထိုင်လုၵ်ႉၵွၼ်ႉ ရွင်ပဝ်;မုၵ်ႉလုမ်းၶၢင်းယိင်းမိူင်း'ဝ' မေး;ထဝ်; သိဝ်းရေႃႉၽူင်း ႁူမ်းပႃးၽူးမီးပုၼ်းၽွၼ်းၶဝ်ၶၼ်းလုမ်း မႃးႁုပ်ႉတွၼ်းၵုပ်ႇၵူဝ်း ၶၢင်းလေႉၶိႃႇၽေႃႇလေး ၼုၼ်ႁွင်ႇလိၼ်ႉ ၵၼ်မႃးလိပ်;ႁ်ၶၢၼ်းဂၢၼ်ငၢၼ်းၵၼ် မူ့ႉလုမ်း HU ၶဝ်လွႆ;ထိမ်ၶၼ်းမိူင်း'ဝ'။

ၶၼ်းပၢင်ၵုပ်ႉဂုမ်ၶၢၼ်. ဂ်ႄမ်ရွင်ပဝ်; သိဝ်းမိၼ်ႉလိင်, သပ်းလိင်းၶေၸဝ်းလႆးဂၢၼ်ငၢၼ်း ၵၼ်မုၵ်ႉလုမ်း HU ၶဝ်ႁ်တ်းဂၢၼ်လွႆ;ထိမ်လွင်; ပႆးယူ့ႉလီမိူင်း'ဝ' ၶၼ်းၵတူင်း(10)ပီးပႆၶၢၼ်.၊ ဝ်ၼ်ၵၼ်ၽေႃးၶမ်.ၽေႃးတူဝ်မႃးၶမ်တေႃ.ယဝ်.။ ၶၼ်.ဝ်ၼ်လွင်;လီယုၵ်.ယွင်;လေး ၶွပ်;လို့ရႃ;တီး; ၽူးႁ်တ်းဂၢၼ်ၶဝ်ၵူးရေႃ။

သိဝ်းမိၼ်ႉလိင်,ဝႃး...ႁုဝ်းတၢင်တွၵ်ၶၼ်း ငဝ်းၾၼ်းမိူင်း'ဝ'တၢင်းသိင်း။ တၢင်တွၵ် ရွင်ပဝ်;လွင် ပဝ်းလုင်းသေ ႁူမ်လွမ်းႁုပ်ႉတွၼ်း ၶၢင်းလိၼ်ႉၶီႈယူ့ ၼေးၼုၼ်ႁွင်ႉလိၼ်. မႃးလိပ်;ႁ်ၶၢၼ်းဂၢၼ်ငၢၼ်း လိူဝ်ၶၼ်။

ၶွၵ်;ၶၢၼ် သိဝ်းမိၼ်ႉလိင်,လၢတ်;ဝႃး လူဝ်;မုၵ်ႉလုမ်း HU ၶဝ်မႃးႁ်တ်းဂၢၼ်လွႆ;ထိမ် မိူင်း'ဝ'ၶၼ်.၊ လွင်;ပႆးယူ့ႉလီမိူင်း'ဝ'ၶၢၼ်. မီးလွင်; ၼိပ်;ၶၢၼ်.တူဝ်းတွၼ်းမႃးသေဂဝ်,ၼေႃ.ၼေႃ.။ လိူဝ်သေၶၢၼ် ၶဝ်တမ်းလွၵ်းပိုင်ၶေႃးယိူင်းၵၢၼ်းဝ်. ပိူဝ်;တႃႇဢွ.ဂၢင်;ရေႃးရေႃ.လေး ၵၼ်တေမီးၽွၼ်းလီ ၶၼိူဝ်ႁုၼ်းမိူင်း ရူးလၢဝ်းၼိူဝ်းၵၼ်ယူ့ႉႁူမ်းဂၢၼ် မိူင်း'ဝ'ၶဝ်ၶၢၼ်.၊ ၶဝ်ႁွင်.လုၵ်ႉ,ၵွၼ်ႉ,ၶၼုမ်ႉ,လွမ်း ပွတ်းတွၼ်း;ရူး;တီး;တီး; ၽိၵ်ႉ,ၽွၼ်ႉ,သွၼ်ပၼ် တၢင်းႁွမေႃ လွင်းဢွ.ဂၢင်းရေႃးရေႃ၊ ၽိူမ်.ထိမ်သို့,ႁ်ုင်း လွင်းၵ်တ်းၼေရေႃးရေႃ.လုၵ်ႉ,ၵွၼ်ႉ၊ လွင်းလိပ်;ႁ်ၶၢၼ်း ပၼ်တၢင်းႁွမေႃ တီး;ႁုၼ်းမိူင်းၶဝ်လွမ်းမူ့ႉ,ဝၼ်း; ရူး;တီး;တီး။ သပ်းလိင်းၶေပၼ်ႁုၼ်းမိူင်းၶဝ် ႁ်တ်း ဂၢၼ်မူတ်းသို့,လွမ်းမူ့ႉဝၢၼ်းၽႄမၶၢၼ်။

သိဝ်းမိၼ်ႉလိင်,လၢတ်;ဝႃး...လူဝ်;လုမ်း ၶဝ်မႃးႁ်တ်းဂၢၼ်လွႆ;ထိမ်မိူင်း'ဝ'လိူဝ်ၶၼ်.၊ ၶဝ်လႆး လွႆ;ထိမ် တူဝ်းၶျၢၵ်းရေႃ.သၢင်;ပၼ် ႁွင်းယႃးယႃ လွမ်းပွတ်းတွၼ်းၶမ်;ၽွင်းသေ ၵမ်.ရူး;တႃႇႁ်ႈ ႁုၼ်းမိူင်းၶဝ်ပေႃးတေလႆး;လို့.တိုဝ်းၶမ်.မူ့တ်းသို့လီ ၶၢၼ်.ရေႃ; လွႆ;ထိမ်လၢၵ်ႉ,ၶမ်.ပၼ်ၽိဝ်ၶၼ်းဝၢၼ်း ႁုၼ်းမိူင်းၶဝ်လူၽူ့ႉ,လိူဝ်းၶၼ်.၊ ၶႃးႁုဝ်းယူ့ႉ,တီး;ၶၼ်းသေ တၢင်တွၵ်ၶၼ်းငဝ်းၾၼ်းမိူင်း'ဝ'တၢင်းသိင်း; ၼေး; တၢင်တွၵ်ရွင်ပဝ်;လွင် ပဝ်းလုင်းပိၼ်ၵၼ်ၶွပ်ႉ,လို့ လွမ်းသိူဝ်း ၶၼိူဝ်မုၵ်ႉလုမ်း HU ႁုဝ်းၶဝ်လေး; ဢိၵ်ႉ,ပႃးလဝ်;တႃႇ,ၶ ၵၼ်ဂမ်.ထိမ်ပၼ်ႁ်ုင်း ဂၢၼ်ငၢၼ်းမိူင်း'ဝ' ႁုဝ်းၶဝ်တၢင်းသိင်း။ မိူဝ်းၶႃးမႃး မွင်;မွင်းၶွ်;သူလဝ်; သိူဝ်,လွႆ;ထိမ်ပၼ်ႁ်ုင်းဂၢၼ် ငၢၼ်းမိူင်း'ဝ'ထိင်;တၢင်းၶမ် ဝႃးၶၼ်။ ■

မုၵ်ႉလုမ်းလွႆ;ထိမ်ဂူးမိူင်းမိူင်း ၵၢၼ်ႁ်တ်းဂၢၼ်လွႆ;ထိမ်မိူင်း'ဝ'ၶဝ် ရူးမူ့ႉရူးလုမ်း လၢတ်းႁ်တ်းပၢင်ၵုပ်ႉဂုမ်ၶွတ်ႉယွတ်ႉဂၢၼ်ငၢၼ်းတႃႇဂမ်.ထိမ်ၶွ်းမိူင်း'ဝ' လွမ်းရူးလိူၼ်

မုၵ်ႉလုမ်းလွႆ;ထိမ်ရူးမိူင်းမိူင်း ၵၼ်မႃး ႁ်တ်းဂၢၼ် လွႆ;ထိမ်မိူင်း'ဝ'ၶဝ် ရူးမူ့ႉရူးလုမ်း လၢတ်းႁ်တ်းပၢင်ၵုပ်ႉဂုမ် ၶွတ်ႉယွတ်ႉဂၢၼ်ငၢၼ်း တႃႇဂမ်.ထိမ်မိူင်း'ဝ' လွမ်းရူးလိူၼ်။

ဝၼ်းထိ(25.2.2012)ပွတ်းၶၼ်(9)မွင်း ၶၢၼ်. မုၵ်ႉလုမ်းလွႆ;ထိမ်ဂူးမိူင်းမိူင်း ၵၼ်ႁ်တ်းဂၢၼ် လွႆ;ထိမ်မိူင်း'ဝ'ၶဝ် ႁ်တ်းပၢင်ၵုပ်ႉဂုမ်ဂၢၼ် ၶိုင်း လိူၼ်ၶိုင်း;ပွၵ်ႉ၊ လၢတ်းႁ်တ်းတီးၶၼ်းလုမ်း ထုၵ်ႉ, ၶဝ်;သၢၼ် ဝ်ၼ်းပၢင်သၢင်းၶၢၼ်.ယဝ်.။

ၶၼ်းပၢင်ၵုပ်ႉဂုမ်ၶၢၼ်. လုမ်းၶဝ်ၽိတ်းမွၵ်ႉ ရူၼ်းလွင်မိူင်း'ဝ' မႃးၶဝ်;ႁူမ်းလွမ်း။

ၽူးႁွၼ်းႁွင်းဂၢၼ်လွင်ပႆးမိူင်းပေႃးထဝ်; ယိၼ်ႉသိင်းဝိင်၊ ၽူးႁွၼ်းႁွင်းဂၢၼ် ၽႆႈၽုၵ်ႉသွမ်း မိူင်း'ဝ' ပေႃးထဝ်;တၢင်တ်း။ ရွင်ၶႃႇ မုၵ်ႉလုမ်း ၶၢင်းယိင်းမိူင်း'ဝ' မေး;ထဝ်; ဂူလ်ႉဂုလ်ရွင်ႉ၊ ၽူးႁွၼ်း ႁွင်းဂၢၼ်ပႆးယူ့ႉလီ သွင်းၶျိင်ႉတိူဝ်. လေးႁူမ်;ပႃး ၽူးမီးလၢၼ်ႉတၢင်တွၵ်လွင်ပွင်လိုင်း လုမ်း(ၶႄႇတႃႇလ) ၵၼ်မီးတီး;ဝ်ၼ်းပၢင်သၢင်းၶၢၼ်. မႃးၶဝ်;ႁူမ်;ၶၼ်း ပၢင်ၵုပ်ႉဂုမ်ၶၢၼ်.ယဝ်.။

ၵွၼ်တၢင်းသုတ်း ၽူးႁွၼ်းႁွင်းဂၢၼ် လွင်ပႆးမိူင်း ပေႃးထဝ်;ယိၼ်ႉသိင်းဝိင်, မွၵ်ႉလၢတ်; ၶေႃးရူမ်း ငီၼ်းလီႁုပ်ႉတွၼ်း ၶၢင်းသူလ်ႉသူလ်ႉငိူင်း တၢင်တွၵ်လုမ်း မူ့ႉလုမ်းလွႆ;ထိမ်ဂူးမိူင်းမိူင်း ၵၼ်မီး တီး;ဝ်ၼ်းယၢၼ်ဂုင်ႉၶၢၼ်. မႃးလိပ်;ႁ်ၶၢၼ်းဂၢၼ်ငၢၼ်း လွႆ;ထိမ်မိူင်း'ဝ'ၶၼ်.ယဝ်.။ ၵၼ်မူ့ႉလုမ်းလွႆ;ထိမ် ရူးမိူင်းမိူင်းၶဝ် မီးလို့လီလေႉတၢၶေ၊ မႃးဂမ်.ထိမ် ပၼ်ႁ်ုင်း တီးပေႃးမေႃးႁူၼ်းမိူင်းရူးလၢဝ်းၼိူဝ်းမိူင်း'ဝ' ၶၼ်.၊ ႁုဝ်းတၢင်တွၵ် ၶၼ်းငဝ်းၾၼ်းမိူင်း'ဝ'လေး; တၢင်တွၵ်ပေႃးမေႃးႁူၼ်းမိူင်း'ဝ'တၢင်းသိင်း; ၶွပ်ႉလို့ ငီၼ်းလွမ်းၶၼိူဝ်လဝ်;တႃႇ,ၶ ၵၼ်ဂမ်.ထိမ်ငီၼ်း တွင်းႁုဝ်းၶဝ်တၢင်းသိင်း; သေၵမ်ႉ,ရူး ၶွပ်;လို့ငီၼ်း လွမ်းၶၼိူဝ်ၽူးၵဝ်ပုၼ်းၽွၼ်းမႃးႁ်တ်းဂၢၼ်လွႆ;ထိမ် ၶၼ်းမိူင်း'ဝ'ႁုဝ်းၶဝ် ရူးမူ့ႉရူးလုမ်းၶႃးယဝ်.။ ရူၼ်းမိူင်း 'ဝ'ႁုဝ်းၶဝ်တၢင်းသိင်; တေတီ်မ်;မႆဝ်. ဝ်ၼ်တီး;မႆတွင်း လွင်းၵမ်.မီးဝၼ်းလိူမ်းသေပွၵ်း; ၶၢၼ်.ၶျုယဝ်.။ မွင်းမွင်းၶွ်; မူ့ႉလုမ်းလွႆ;ထိမ်ဂူးမိူင်းမိူင်းႁုဝ်းၶဝ် မီး လွင်;ထၢင်းႁၢင်;လွတ်းလိဝ်းသေ သိူဝ်,ႁ်တ်းဂၢၼ် လွႆ;ထိမ်မိူင်း'ဝ'ထိင်းပႃးၶၢႈၶမ်ၶမ် ဝႃးၶၼ်။

ၽူးမီးပုၼ်းၽွၼ်းၶၼ်းမူ့ႉလုမ်းလွႆ;ထိမ် ရူးမိူင်းမိူင်းၶဝ် တၢင်.ၶေႃ.ဝဝ်းလႆး ဂၢၼ်ငၢၼ်းၶဝ် တီး;ၽိူတ်;မၶၢၼ်းယဝ်.၊ ၼိုၼ်းၽုလ်းၶေၽေင်;ႁၢင်; ဂၢၼ်ငၢၼ်း လွင်;ၵၼ်ၶဝ်လႆ;ရူႉ,လွႆ;ထိမ်ပၼ် ၶၼ်းရူၼ်းမိူင်းၶဝ်။

ၶွၵ်;ေသၶၢၼ်. ၽူးႁွၼ်းႁွင်းဂၢၼ် ၽႆႈၽုၵ်ႉသွမ်; ပေႃးထဝ်;တၢဝ်တ်။ ၽူးႁွၼ်းပႆးယူ့ႉလီ သွင်ၶျိင်တိူဝ်. ၼိုၼ်းမွၵ်ႉလၢတ်;ၶေႃးရူမ်းငီၼ်းလွမ်း ယုၵ်ႉယွင်;ပၼ်ႁ်ုင်းၶၼိူဝ်ဂၢၼ်ငၢၼ်း မူ့ႉလုမ်းလွႆ;ထိမ် ရူးမိူင်းမိူင်းၶဝ် မႃးလွႆ;ထိမ်မိူင်း'ဝ'ၶၢၼ်.ယူ့ႉယဝ်.။

လိုၼ်းသုတ်း ၽူးတၢင်တွၵ်လွင်ပွင်လိုင်း လုမ်း(ၶႄႇတႃႇလ)ၵၼ်မီးတီး; ဝ်ၼ်းပၢင်သၢင်းၶၢၼ်. ၼိုၼ်းမွၵ်ႉ,လၢတ်;ၶေႃးရူမ်း ယွၼ်းထိုင်တီး; မူ့ႉလုမ်းလွႆ;ထိမ် ၶဝ်တၢင်းသိင်း; ၵၼ်သူလဝ်; ႁ်တ်းဂၢၼ်လွႆ;ထိမ်မိူင်း'ဝ'ၶၼ်. ၶွ်;တူလ်းၶဝ်.ၼိုင် လွႆ;ထိမ်ပၼ်တီး; ပေႃးရူၼ်းမိူင်းၶဝ် လိူဝ်းမီးတီး; ယၢပ်;ၽိတ်.ၶၢၵ်းၶေလိူဝ်းၶၢၼ်.ၵွၼ်တၢင်း ၶွ်းပေႃးထုၵ်.မ်ၼ်းလွမ်း လၢၼ်တ်းလွၵ်းလႆးလိူ၊ သူလဝ်;မီးတၢင်းယၢပ်းၽိတ်.လိုင်.ႁ်ဝ်ရေႃ။ မွင်းမွင်းၶွ်; မူ့ႉလုမ်းလွႆ;ထိမ်ရူမ်းမိူင်းမိူင်းႁုဝ်းၶဝ် ရူးမူ့ႉရူးလုမ်း ၵၼ်မႃးႁ်တ်းဂၢၼ်လွႆ;ထိမ်ၶၼ်းမိူင်း'ဝ'တၢင်းသိင်း; မႃးတၢင်ၶေ တီးၶၼ်းလုမ်းတၢင်တွၵ် လွင်ပွင်လိုင်း (ၶႄႇတႃႇလ)တီး;ပၢင်သၢင်း တီးၶၼ်;ရေႃ လႆးယူ့ႉ။ ပေႃးႁုဝ်းလဝ်,လွႆ;ထိမ်လႆ;ရေႃ တေလွႆ;ထိမ်းပၼ်။ ပေႃးဝ်ၼ်ဂၢၼ်လမ်.လွင်;ၶဝ်းၶၢၶၼ်;ရေႃ ၶၼ်း လုမ်းႁုဝ်းတေလွႆ;ဝပ်းသိူဝ်, တၢင်.ၶေတီး;လၢၼ်. ပႃးၶွ်ဝ်ၶဝ်။ ■

'ပၢင်လႆႈပၼႄ ဝၼ်းလိုၼ်းသုတ်း ပူၼ်ႉၶၢပ်ႇတူဝ်-ၸွပ်ႇၸူဝ်ၶဝ်ႇၵိုဝ်ႇ (တၢၼ်ႇ)'
ၵ်ႇမ်ၽူႇၶမ်းၶင်း တွၼ်ႇလိၼ်သိုၵ်းပွတ်းလၢၼ်း၊

ပၢင်လႆႈပၼႄ ပူၼ်ႉၶၢပ်ႇတူဝ်-ၸွပ်ႇၸူဝ်ၶဝ်ႇၵိုဝ်ႇ ၶွင် ၽူႈၶမ်းၶႃႈတွၼ်ႇလိၼ်သိုၵ်းပွတ်းလၢၼ်း(တၢၼ်ႇ)

မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ(3.2.2012) ပွတ်းၵွၼ်ၶမ်ႈ (17:30)မွင်းၶၼ်. ၵ်ႇမ်ၽူႇၶမ်းၶင်းတွၼ်ႇလိၼ်သိုၵ်းပွတ်းလၢၼ်း171(တပၢင်ႇ)ၵိင်ၶိုဝ်ႉမၼ်းလၢဝ်ႇ လၢဝ်းတၢင်းပိၼ်ၶျွႆႉၵႂ်ႉလိုတ်ႈသုင်သေ လၢႆသိၼ်ႈၵမ်ႉ, သုတ်းမုၼ်ၵျႃႈၵွၼ်းမၼ်းလၢဝ်ႇ တီႈဝၢၼ်းၶမ်ႉလၢမ် တွၼ်ႇလိၼ်သိုၵ်းပွတ်းလၢၼ်း ၽွင်းၵျႃႇယုၶွပ်ႉထုၼ်း (၆၆)ပီး။

ၵၼ်ပိၼ်လုၵ်ႉမေး လေးပီးၶွင်ႉမၼ်း လၢဝ်ႇ ၵဝ်ၶၢပ်ႇတူဝ်မၼ်း မိူဝ်ႈၵိုၼ်ႈလူႉတၢၼ်း ၵုမ်းတူဝ်လွမ်း တီႈလႂ်ႉတိဝၢၼ်ႈၼိူတ်ႉ, ၵွၼ်းဝဵ်ႉမၼ်း ဝိၼ်းငိုၼ်းလေးတွၼ်ႈမိူင်းမွႆႉ။

ၽူႈယႂ်ႇၵူၼ်းလူင် ၶွင်ႈတပ်ႉသိုၵ်းၽွမ်ႉၵူမ်း မိူင်း'ဝ'ၶဝ်၊ ၵူမ်းပူးလုၵ်ႈလၢင်းၶၢဝ်းမေးလေးသႅၢင်ၶိုၼ်ႉ, ၼိူဝ်းၶဝ်တၢင်းသိၼ်း လၢတ်းၵိုတ်းပၢင်ၽၢဝ်ၶၢပ်ႇတူဝ်-ၸွပ်ႇၸူဝ်ၶဝ်ႇၵိုဝ်ႇ မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ (12.2.2012)ၶၼ်။

ၽူႈယႂ်ႇၵူၼ်းလူင်ၶဝ်ၶွင်ႈဝႆႉငၢၼ်း ၵၼ် မူႉၶၼ်. မိၵ်ႇမ်ၵွဝ်ပဝ်း သိဝ်းမိၼ်ႉလိင်၊ ၽူႈၶမ်း ၶွင်ႈတပ်ႉသိုၵ်းၶွတ်ႉလိုတ်ႈၽွမ်ႉၵူမ်းမိူင်း'ဝ' တရၢင်း။ ၵ်ႇမ်ၽူႇပွင်ၵၢၼ်သိုၵ်းသုင်သုတ်း ၶွင်ႈတပ်ႉသိုၵ်းၶွတ်ႉ, လိုတ်ႈၽွမ်ႉၵူမ်းမိူင်း'ဝ' လၢဝ်ႇသိုၵ်းလူင်လၢဝ်ႇၵူင်တၢင်း လၢဝ်ႇသိုၵ်းလူင်တရၢင်း။ ၽူႈၵွၼ်းၶွင်ႈၵၢၼ်ပႂ်ႈ ၵဝ်းသိုဝ်ႉၶၢင်ႇမိူင်း လၢဝ်ႇၵျေႃႉၵၢင်း။ ၽူႈမႂ်ၶွင်ႈလုမ်း ငဝ်းငုၼ်း လီးလူႈလေႉ၊ ၵ်ႇမ်ၽူႇၵွၼ်းၵွင်ႇၵၢၼ် ၽႅၢႆႉ ၽုၵ်ႉသွမ်ႇ ပွမ်ႉတိင်း။ ၵ်ႇမ်ၽူႇလၢတ်းၵၢၼ်သိုၵ်း ၶွင်ႈ လုမ်းပွင်ၵၢၼ်သိုၵ်း လၢဝ်ႇသိုၵ်း လီးလဝ်ႇၵိုဝ်၊ လၢဝ်ႇ သိုၵ်းတလုမ်း။ ၵ်ႇမ်ၽူႇၵွၼ်း ၵွင်ႇၵၢၼ်လူင်ပႂ်ႈမိူင်း လီးသိဝ်းယိၼ်႟ ရိူဝ်ႉဝျေႃႉ ၵ်ႇမ်ၽူႇၵွၼ်းၵွင်ႇၵၢၼ် ၶျႃႉသၢင်းတၵွင်။ ၽူႈၵွၼ်ၵူဝ်လွမ်းလေးတွၼ်း၊ လေးဝိင်းၶဝ်ၵမ်းၽွင်း၊ ၽူႈၶမ်းၶျႃႉ ၶွင်ႈတပ်ႉၶဝ် လေးၵူမ်းပူးပေႃးမေးၵူၼ်းမိူင်း ၵူမ်းတၢင်းမွတ်းမီး (100)ပႂ်ႈ မူးၶဝ်ႈၵူမ်း ၶွင်ႈပၢင်ၽဝ်ၶၢပ်ႇတူဝ်-ၸွပ်ႇၸူဝ်ၶဝ်ႇၵိုဝ်ႇ (တပၢင်ႇ)ၶၼ်။

ၽွင်းမိူဝ်ႈလုတမ်ၵၼ် သဝ်းလိင်းၼေ လွင်းပိုၼ်းၵ်ႇဝ်(တပၢင်ႇ)ၶၼ်. ၽူႈတၢင်တူဝ် ၶွင်ႈ ငဝ်းငုၼ်း တပ်ႉသိုၵ်းၶွတ်ႉလိုတ်ႈၽွမ်ႉၵူမ်းမိူင်း'ဝ' လေး ၽူႈတၢင်တူဝ်ၶွင်ႈတပ်ႉလုမ်း တွၼ်ႇလိၼ်သိုၵ်း ပွတ်းလၢၼ်း 171 မွၵ်ႇၵဝ်ႇလဝ်းၼေ လွင်းၵၢၼ် ငၢၼ်း ၵၼ်(တပၢင်ႇ)ၵျၢပ်းထၢမ်းမူးၶၼ်ယဝ်ႉ. ယုၵ်ႉတမ်း တူင်ႉမွၵ်ႉမွင်လိူသေလႅၢၼ်ႇလွမ်း(တပၢင်ႇ) သိၼ်ႈၵမ်ႉသုတ်းမုၼ်ၵျႃႈၶၼ်။

ပိုၼ်းၵ်ႇဝ်းမၼ်း-(တပၢင်ႇ) ၼိူတ်ႉပီး 1946 ၶႃႈ တီႈယူႇဝၢၼ်း ဝိင်းငိုၼ်း ၶွင်ႈလေးတွၼ်ႈ မိူင်းမွႆႉ၊ ၶၢဝ်းတၢင်း မၼ်းလၢဝ်ႇၵျၢပ်းထၢမ်းၵၢၼ် လိူဝ်ႉလၢတ်းမူးၶၼ်.... ပီး1972 တေႃႉၶဝ်ႈထၢမ်း ၵၢၼ်လိူဝ်ႉလၢတ်းပိၼ်သိုၵ်းၵျၢၼ် ၶဝ်ႈၶွင်ႈမူႉလုမ်း ပျႃႉတိ, တျႃႉၵၢၼ်လိူဝ်ႉလၢတ်း'ဝ'။ မၼ်းလၢဝ်ႇလၢႆး ယုၵ်ႉလၢၼ်ႉပိၼ်ၵူဝ်ၶျေႃႉလၢတ်းၵၢၼ်သိုၵ်း ပိၼ် (ၽႅၢႆ.လၢင်.)၊ လၢႆးၵျၢပ်းထၢမ်းမူး လၢၼ်. သိူဝ်ႉတဝ်ယိၼ်႟ လၢၼ်.ၵ်ႇမ်ၽူႇၵွၼ်းၶွင်ႈတပ်ႉလူင် (ၽူႈယိင်ႉလၢင်း၊ ၽူႈလူလ်ႉလၢင်း၊ ၽူႈသိူဝ်ႉလၢင်း၊ သိူဝ်ႉလၢင်း.)။ မိူဝ်ႈပီး 1996 တပ်ႉလုမ်း 420 ၵူမ်းၵူမ်းလွမ်းတပ်ႉလုမ်း 171၊ မၼ်းလၢဝ်ႇပိၼ် ၵ်ႇမ်ၽူႇၵွၼ်းတပ်ႉလူင်(ၽူႈသိူဝ်ႉလိင်ႉ)ၶွင်ႈတပ်ႉ လုမ်းၶၼ်။ ပီး 2002 ၼိုၼ်းလိၵ်းလၢႆးလၢၼ်. ၼိုၼ်းပိၼ် ၵ်ႇမ်ၽူႇၶမ်းၶင်း တွၼ်ႇလိၼ်သိုၵ်း ပွတ်းလၢၼ်း(ၽူႈလိူင်ႉၵူလ်ႉ)ၵျၢၼ်ႉတေႃႉ၊ မၼ်း လဝ်းလဝ်ႉတျႃႉလိူမ်းမိူင်းၵျူႉၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

(တပၢင်ႇ)ၶၼ်. မၼ်းလၢဝ်ႇပိၼ်ၽူႈမီး ၶမ်ႉလိုၵ်ႉၽႅၢႆၼိုၼ်လိၼ်ဝၢၼ်းမိူင်းလဝ်ႇၵဝ်ႉၶျေႃႉၶိုင်ႈ သေၵမ်ႉၵျႃႈ ၵၼ်မၼ်းလၢဝ်ႇ လၢႆးၵျၢပ်းထၢမ်း ၵၢၼ်လိူဝ်ႉလၢတ်းမူးၶၼ်. ပိၼ်တီႈၵူၼ်းတၢင်းၶမ် ယုၵ်ႉယွင်း၊ ယွမ်းၵျပ်ႉလေႉၵျၵ်ႉဝိင်းမၼ်းလၢဝ်ႇ တေႃႉတေႃႉ။ မိူဝ်ႈလိဝ်မၼ်းလၢဝ်ႇ လဝ်ႉတျႃႉလိူမ်းမိူင်း ၵျူႉယဝ်ႉ၊ ပိၼ်လွင်းယူပ်းယွမ်းလေး လုသုမ်း တျႃႉၵၢၼ်ၼိုၼ်းယႂ်ႇမိူင်း'ဝ' ၶိုင်ႈလွင်းယဝ်ႉ။

လွင်းၵၢၼ်ၶၢၼ်းၵၼ်(တပၢင်ႇ)ၵိူတ်းမူး လိူဝ်းၶၼ်. ပိၼ်တီႈၵူၼ်းတၢင်းၶမ် ယုၵ်ႉယွင်း လေးမီးၽွၼ်းလီ၊ ၵူၼ်းမိူင်း'ဝ'ၵူးရိူဝ်ႉ ပိၼ်ၵၼ် သေလၢႆႈမွင်လိူလွမ်း(တၢၼ်ႇ)သုတ်းမုၼ်ၵျႃႈၶၼ်။ ၵဝ်းၵျႃးၵူးရိူဝ်ႉ တွၼ်ၵၼ် ဝုၼ်.ၶွင်ႈတွၵ်ႉလို ၽႂ်မၼ်းသေ ၼိုတ်းထိုင်ၵၢၼ်ၶၢၼ်းၵၼ်(တပၢင်ႇ) လၢႆးၵျၢပ်းထၢမ်းလိူဝ်းၶၼ်. ၼွႆႉပိၼ်ၽွၼ်းလီပိူဝ်း တျႃႉၵုမ်ႉၵူဝ်ၵမ်ႉလိူ ၼွႆႉဝိလၢၼ်ႉၶုၼ်ငိုၼ်း(တၢၼ်ႇ) ၵျူႉၽိူဝ်တီႈမိူင်းၵတ်းယိၼ်ၼိမ်းသဝ်း။

လိုၼ်းသုတ်း ၼွႆႉမၼ်းလၢဝ်ႇဝၢင်.ၶွင်. ပၼ် လိူဝ်းရိုတ်းယူႇ,ပူးၶွင်ႇ,ပူးလင်ရူးရိူဝ်ႉ ၼွႆႉယူႇ,လီၵတ်းယိၼ်သိူဝ်ႉသႃႉ,လေး မီးလွင်းထၢင်း ၵျၢင်းလွတ်းလိဝ်း ပူၼ်ႉပွင်ရိူဝ်ႉသၢင်းမိူင်း'ဝ'ၼိုၼ်းယႂ်ႇ တူဝ်းတွၼ်း။ ■

ၽႅၢႆ,ၵူမ်းမိူင်း'ဝ'တီလူပ်ႉ ၵူၼ်းၵျၢႆႉ (ၵ်ႇမ်တၢႆၵူၼ်း)

ဝၼ်းထိ(17.2.2012)ပွတ်းၶွင်ႈ မူႉလုမ်း ၽႅၢႆ,ၵူမ်းလူမ်းမိူင်း'ဝ' လၢႆးၵျပ်ႉၵူၶဝ်, ၵူၼ်းတၢင်း ၶွင်ႈမူးပွင်,ၶဝ်,ဝ... တေၵျၼ်တူဝ်ၵူၼ်းတၢႆ ပူးတိူဝ်းတၢင်းရိူဝ်ႉၶိုင်ႈၶၼ်။

ဝ်ႈလုမ်းၽႅၢႆ,ၵူမ်းလူမ်းၶဝ်ၵျပ်ႉၵူၶဝ်,လွင်း ၶၼ်.ယဝ်ႉ.ရိူဝ်ႉ ၶိုတ်းပွႆႉ,ၵူၼ်းၶဝ် ၵျူႉထတ်းသၢင်း တူလ်ႉလွင်းတၢင်းမၼ်း တီႈၵွၵ်ႉ,လိူင်းၶၼ်. လၢႆးၵျၼ်တူဝ်ၵူၼ်းလဝ်ႈ ၶွၼ်းတၢႆဝ်ႉ,ပူးတိူဝ်းတၢင်း။

ၵၢင်ဝၼ်းၶွင်ႈဝၼ်းၶၼ် လၢႆးၵျပ်ႉ.ၵူၶဝ်,ၵူၼ်း မူးပွင်,ၶဝ်,တီႈၽႅၢႆ,ၵူမ်းလူမ်း၊ ၵျူႉတီလူပ်ႉ,ၽူႈၵိူတ်း ၽိူတ်း 'ၽူင်,ၵူင်,ၵူလ်ႉ' တီႈၶွင်ႈလၢၼ်ႉ.လိၼ်းၵ်ႇမ် တီႈၶိုင်ႈၶွင်ႈဝိင်းပင်သၢင်း။

ဝ်ႈၶဝ်လၢႆးလွပ်ႉထၢမ်ၽူႈၵိူတ်းၽိူတ်း ' ၽူင်,ၵူင်ၵူလ်ႉ,'ယဝ်ႉ၊ မၼ်းလဝ်ႈရိူဝ်ႉ ယွမ်းၵျပ်ႉ,ဝူႉ ပိၼ်မၼ်းၵိူမ်တၢႆတေႃႉတေႃႉ။

ရိူဝ်ႉၵိူတ်းၽိူတ်း 'ၽူင်,ၵူင်,ၵူလ်ႉ,' လဝ်ႈ ၵိူတ်ႉ,မိူဝ်ႈပီး 1996၊ လၢဝ်းၼိူဝ်းထူင်,လျႃႉ၊ ယူႇ, လေးတွၼ်ႈၵူလ်ႉလွၵ်း လိူင်းမိူင်းၼေ။

မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ(16.2.2012)ၵၢင်ၶမ်ႈ ရိူဝ်ႉၵိူတ်းၽိူတ်း 'ၽူင်,ၵူင်,ၵူလ်ႉ,' တေႃႉမၢၵ်ႉသုမ်း ၵမ်ႉ,မီးငိုၼ်းယဝ်ႉ၊ ဝ်ႈမူးလိူ,ၵမ်ႉ,သိူဝ်ႉၵူၼ်.ပွင်, ၵိူတ်းလွင်းၵမ်ႉ,လီမူး။ မၼ်းလဝ်ႈဝၼ်.ပွင်,ဝ်,လိူၶိုဝ်ႉ ၵူၼ်းၵူလၵ်းမၼ်း ၶဝ်.မေႃးထေႃႉ(3)လေႃႉ,ၵၼ်ယူႇ, ၵိူမ်ၵၢတ်ႉ,မွႆႉ,တီႈၶၼ် ၵၢင်ၶမ်ႈ(9)မွင်း ရိူဝ်ႉၵိူတ်း ၽိူတ်း 'ၽူင်,ၵူင်,ၵူလ်ႉ,' ၵျူႉလူးလဝ်ႇၶျေႃႉသၢမ်လေႃႉ ၶၼ်.,မၼ်းထၢမ်လဝ်ႇၶျေႃႉသၢမ်လေႃႉ,ၶၼ်. ဝ... " လုၵ်ႉ,တီႈၶၼ်ႈၽိူဝ်တၢင်းၼေ လိဝ်ႉ,ယူႇ,လျိ မိၼ်းငိုၼ်းၵျႃးၵွႆဝ်"ဝူႉၶၼ်႟ ရိူဝ်ႉ,ၵိူတ်းၽိူတ်း ' ၽူင်,ၵူင်,ၵူလ်ႉ,' ၼိုၼ်းၶင်းၶိုဝ်ႉသၢမ်လေႃႉ,ၶၼ်. လိူ,လဝ်းသၢမ်လေႃႉ. မိူဝ်ႉသူင်,မၼ်းတၢင်း လီ ယူဝ်,လျိ၊ ၶဝ်ထိုင်တီႈတၢင်းၽေၶၼ်. မၼ်းလဝ်ႈ လိူ,လဝ်းသၢမ်လေႃႉ. ၵျူႉသူင်,မၼ်းတၢင်းပိုၼ်းပွႆႉ, မၢၵ်ႉထၢတ်ႉ,ၶၼ်.၊ လဝ်းသၢမ်လေႃႉ,ၶၼ်.ရိူဝ်ႉ လွမ်းသူင်,မၼ်း၊ရိူဝ်ႉ,ၵိူတ်းၽိူတ်း'ၽူင်,ၵူင်,ၵူလ်ႉ,' လၢၵ်ႉ,ၵဝ်ၵွင်းပွတ်းယိူဝ်းသႂ်ႉ,ၶိုဝ်ႉၵွၵ်းၵူဝ် လဝ်းသၢမ် လေႃႉ,ၶၼ်.၊ မၼ်းလဝ်ႈၶိုတ်းဝ်ၼ်းၵျွၵ်ႉ,သေ သၢမ်လေႃႉ၊ သၢမ်လေႃႉ,ၶၼ်.ရိူဝ်ႉ ပိၼ်လွင်းၵျူႉ။

ရိူဝ်ႉ,ၵိူတ်းၽိူတ်း'ၽူင်,ၵူင်,ၵူလ်ႉ,'မူးသွၵ်ႉ, တဝ်းလွမ်းထူင်းသိူဝ်ႉ ၵူၼ်းရိူဝ်ႉ သၢမ်လေႃႉ, ၵၼ်တၢႆၶၼ်. ၵျၼ်ငိုၼ်းၼေ.(860)ယိၼ်.၊ ငိုၼ်းမၢၼ်း (1000) ပျႃး။ ၽူင်းၶိုင်းလုၵ်ႉ မၼ်းလဝ်ႈၵိူဝ်.ၵူၼ်းတၢႆၶၼ်.တူၵ်းၽႅၢႆ,တူဝ်းတၢင်း။

ဝၼ်းထိ(19.2.2012)ပွတ်းၶွင်ႈၽူႈၶမ်း ၶွင်ႈၽႅၢႆ,ၵူမ်း ပေႃးထဝ်းသၢမ်လူး၊ ၽူႈလူ.လၢင်း လဝ်ႈသူလ်ႉ, ပူးလုၵ်ႉသိူဝ်ႉၶဝ် ၵျၼ်ရိူဝ်ႉ,ၵိူတ်း ၽိူတ်း 'ၽူင်,ၵူင်,ၵူလ်ႉ,' ၵျူႉလိၶေႃတီႈမၼ်းၵိူမ် ၵူၼ်းၶျေႃႉသၢမ်လေႃႉ,တၢႆၶၼ်။

ၵၼ်တေယူႇ,ပူးၶျေသေ ၼေ,လိတ်, လွင်းၵိူတ်းမိူၵ်း ရိူဝ်ႉ,ၵိူတ်းၽိူတ်း 'ၽူင်,ၵူင်,ၵူလ်ႉ,' ၶၼ်. ပိၼ်ပုၼ်းၽွၼ်း မႂ်မီးၵုပ်.ပတေႃႉ,တိုဝ်းတတ်း တမ်းဝၢင်းဝဵ်ႉ,ၶၼ်.ယဝ်ႉ။ ■

ၵွၼ်ႁူဝ်တွၼ်းလိၼ်သိုၵ်းပွတ်းလၢၼ်း လတ်းၵ်ႈတ်းပၢင်ၵုပ်ႉၵုမ်လွမ်းလၼ်ႉပႃႈတ်ႈၶဝ်

ဝၼ်းထိ(19.2.2012)ၽူႈၵူၼ်ႁူဝ်ၶိုႈတွၼ်းလိၼ်သိုၵ်းပွတ်းလၢၼ်း လတ်းၵ်ႈတ်း ပၢင်ၵုပ်ႉၵုမ်ၶၼ် ၵႂႃႇတီႈၶိုႈလုမ်းသိုၵ်းပွတ်းလၢၼ်း ၵၢၼ်မီးၶိုႈဝႃႉပၢင်သၢင်းၶၢၼ်ႉ။

ၽူႈၶဝ်ႈႁူမ်းၶိုႈပၢင်ၵုပ်ႉၵုမ်ၶၢၼ်ႉ မီး ၵိမ်ၽူႈႁူၶၢၼ်း တွၼ်းလိၼ်သိုၵ်းပွတ်းလၢၼ်း ပေႃးထဝ်ႈႁူလ်ႉသိဝ်းယိၼ်ႉ၊ ၽူႈပွင်ၵၢၼ်သိုၵ်း ပေႃးထဝ်ႈသိဝ်းလီၶၼ်ႉသိူဝ်၊ ၵိမ်ၽူႈပွင်ၵၢၼ်သိုၵ်း ပေႃးထဝ်ႈလီဢိူင်း လေႈၵိၵ်ႉပႃႈၽူႈမီးလၶၼ်ႉၶဝ် ႁူမ်းတင်းမွတ်း(90)ၵေႃႉၶဝ်ႈပႃႈၶိုႈပၢင်ၵုမ်ၶၢၼ်ႉ။

ၵိမ်ၽူႈပွင်ၵၢၼ်သိုၵ်း ပေႃးထဝ်ႈလီဢိူင်း ဝိၶၼ်ၽူႈၶဝ်ႉပၢင်ၶိုႈပၢင်ၵုမ်ၶၢၼ်....မၶၼ်းလူၶေ လိၵ်ႈလႆးငၢၼ်း လွင်ႈၶေႃႈဝၢင်းၽိၼ်ၵၢၼ်ငၢၼ်း ၶိုႈတွၼ်းလိၼ်သိုၵ်းပွတ်းလၢၼ်းၶဝ်ၶၢၼ်.... ၶေႃႈတမ်းဝၢင်း ပိုဝ်းတႃႇမွၼ်ႉမေးၵေႃႉသၢင်း ႁူၶၼ်းယေး တႃႇၼိုၼ်းမွၼ်ႉမေးသိၼ်းတႃႈသိၵ်ႉတၢင်း ၵၢၼ်ငၢၼ်းလွင်ႈၽိဝ်းမူလ်ႉယႃႈမဝ်းၵမ်၊ ၵၢၼ် လွင်ႈပႆႈမၢၼ်ႈမီးလေး ၵၢၼ်ငၢၼ်းလွင်ႈၶိမ်းသဝ်း ၵၢၼ်ၶိုႈလုမ်းၶဝ် တေမႃႈတင်ႉလၢဝ်းထိုင်တီႈၶိုႈ ဝိင်ႇၶၼ်းမိူင်း'ဝ'ၶဝ်ၶၢၼ်ႉယဝ်ႉ။

ၶိုႈပၢင်ၵုမ်ၶၢၼ်ႉ ၽူႈလတ်းၵၢၼ် ႁူႈလွင်ႈၶိုႈၶွမ်ႉပၶႃး တွၼ်းလိၼ်သိုၵ်းပွတ်းလၢၼ်း ပေႃးထဝ်ႈ လၢင်းၵျူ၊ ၼိုၼ်းလူၶေၶေႃႈပွင်ဝိင်ႇၶၼ်း ထိုင်တီႈလၶၼ်ႉတႆႈၶဝ်ၶၢၼ်ႉ။

ၽူႈမီးလၶၼ်ႉၶဝ် ၼိုၶၼ်ႈမွၵ်ႉလၢတ်ႈ သဝ်းလိင်းၶေ လွင်ႈတၢင်းၵထိၵ်ႉပေႃႉၵူမ်းမႆ၊ ပၢင်ၵုမ်ၶၢၼ်ႉၽႆႉၵူမ်း'ဝ'။

လိုၶၼ်းသုတ်း ၵိမ်ၽူႈပွင်ၵၢၼ်သိုၵ်း ပေႃးထဝ်ႈလီဢိူင်း ၼိုၶၼ်းမွၵ်ႉၵဝ်ႉယွၶၼ်းထိုင် ၶၼိုဝ်ၽူႈမီးလၶၼ်ႉၶဝ်ႁူႈၵေႃႉ ႁွႆႈလိဝ်ႈၵ်ၶၼ်းၶၼိုဝ် ၶေႃႈတမ်းဝၢင်းၵၢၼ်ငၢၼ်း ၵၶၼ်လူဝ်ႉမွၶၼ်ႉမေး ၵေႃႉသၢင်းၵျူႉလွမ်းတွၼ်းလိၼ်သိုၵ်းပွတ်းလၶၼ်ႉ ၶၢၼ်ႉဝႃႈ...မွင်းမွင်းႁွႆႈၽူႈၵူၼ်ႁူဝ်ၶဝ်ႁူႈသၢင်ႉသၢင်ႉ ၵူၼ်ႁူဝ်ႁူဝ်းၶၼ်းၶေႃႈ ပေႃးၵုံးမေးၶေႃႈၵုဝ်းၶဝ်

ၶတ်းၸႂ်သွႆႉၵိူင်း ၵ်တ်းၵၢၼ်ၼိုၶၼ်းယွႆႉ လွမ်းတွၼ်းလိၼ် ယွႉသဝ်းၵုဝ်းၼိုၶၼ်းယွႆႉတူဝ်းတွၼ်းၵူႈတီႈတီႈ။ ■

DEE KHREET MEX MONG LIEN MAI CAO KAING MONG PHING GREEM YUH KRAX SUM MEX, HOIK KOE KRAX HAOK HUAN

Son sang hawt lox ah daux vawng meung hawx, yuh kaing plak praix son pluat tik pa yoek pa awp, dee kreet mex MongLiien hoik sau riang tix kah. yuh krax greem sum mex ku dauh, ka mawh son sang kieh meung man meng hawx haok huan tau son sum to ma to koi. ot daux 2006 num, dee kreet mex MongLiien jauh tix yuh lai son sang greem sum mex mai hak tiex Mong Phing Mong Pawk Meung Vax. Pa tat kix tau phuan mheen mu, guah tix yuh liah num, sang caw uik mau 7024.98 mheen ting mau meung hawx. krax pa yuh hoik pon krax teem cu ka hak tiex Meung Vax khawm veung Mong Lieng. dee kreet mex mawh cao tawx mau. gau ka kaing. Meung Vax lih hak tiex mai pa yuh kaing, diak pon pa sum mex in kix ka awm pa sum meung hawx, krax sum yuh awm paox uik. khaix hoik tat lox tau dee kreet mex hoik sau riang mai kawn pui Mong Phing , Mong Pawk plak sum mex hoek mee 2011num khix 11-30ngaix, hoik caw tix sum mex 3.62mheen mux, caw uik mau 4000 mheen ting mau hawx haoh.

. khaix hoik tat krax greem yuh tau. ka hoik pon krax teem gaw ka cao kaing cao kham kawn rai peu sin Mong Pawk Mong Phing, pa mawh cao kaing Tax Li Sai Sang shu chi voe in, Thao Cia Cong fux chi cang. Pao Ai Lheu shu chi in kix, pa thung daih, kieh krax yuh kix koe krax haok huan, kaoh khaix sau riang daux 5 num bawg yam, mex pa sum kix, jauh 2007 num 50000 mux haoh hoek yam in 3.62 mheen mux, mex pa pon jauh 2007 num 7345.12 thoeng hoek yam in 63000 thoeng, yam in hoik koe pa sum mex 1532 lhang nyiex, kaux pui 7819 kaux, daux tix num bawg yam, tix nyiex hoik sang caw tix pon mau mex 17373 mheen mau hawx, pui tix kaux daux tix num sang caw pon mau ngoih mex 3384 mheen, hoik cox krax ot krax koe kix miex nyao, 20% son pa sum mex hoik pon tix koe cheu chaong ra mu, nyiex ot ka hoik cox tix.

Jauh 2006 num khix 10 hoek 2011num, hoik caw tix cox krax ma mex 1500 kong lix, uik mau 1100 mheen ting, si pauk ra mu uik mau 34.9 mheen, daux prawng rawm uik mau 76.47 mheen, cox krax uik mau 47 mheen, mau uik ka krax hoik caw 1258.37 mheen ting mau hawx, hoik kieh krax laux doh ku tauh. hoik viex krax si ngeh son lai ling ing tiang kawn pui, daux 5 num bawg yam krax laux doh ku yaong.

Krax pa yuh jauh tix yaox riang daux 2007 num hoek 2008 num. hoek mee 2011num, hoik caw tix deeh ploi mex laik meung hawx dee kreet mex 13150.13 thoeng. caw tawx mau mex ka pa sum mex 3100 mheen ting haoh si nax, 2008 num caw mex 7345.12 thoeng, mau mex 140 mheen ting. 2009 num caw mex 38032 thoeng, mau mex 760 mheen ting haoh. 2010 num caw mex 50481.78 thoeng, mau mex 1100 mheen ting . 2011 num caw mex 5761.41 thoeng, mau mex 1100mheen ting.

Son sang kieh krax pa yuh nhie ting ceu koe grawng, kaoh khaix sah sawn cao kaing daux Mong Phing mai dee kreet mex, mhaing dee kreet mex lih mau cox teek guang nyiex guang yaong dee nhie sum mex greem Mong Phing cu long pao, yaong miaox, sang pha voi, yaong prim tong long yaong khraox plak seh tong long in kix 6 yaong .

Krax pa viex son prah tik pa yoek pa awp, hoik viex krax haok huan ka kawn pui, hoik kieh kix koe priex ih mau cai, koe rhawm ka son sum mex, dee kreet mex ka ang sax taik mau mex plak greem, krax pa yuh tau khawm ra plak hoik mawh riang rao son pluat pa yoek pa awp ka mawh son haok huan kawn pui.

Ot daux 5num bawg yam, krax pa pon kix ex ka hoik yaox, hoik kaoh khaix sau riang tau ku plak, khawm nan ka kawn koe dee cut.

Mex pa pon ang kup diak, khawm nan kawn chix tix cox, krax kaing yuh ang nyang kup, kawn khaw baox thie, pa sang yuh voe ngai kawn nhie kawn kin, ex ang nyang khaw kup ka pa pon, kham gee krax cut krax cha sau riang ku plak son nhie pa pon voe ngai. ■